

Kabønda: Bible for John

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

John

1

¹Tərkanan ndiktəsi, ndikta'an tandə tə Farta, ndikta'an pad Farta. ²Din'niya tərkanan tandə tə Farta. ³Nat dīcha chichfe tēm'diyan, pad ma nggə mətłansəwa mə chufe ən chək arta khur dechədi chətfewa. ⁴Khuryan na sisingnde, sisingnan pad dā'kəti nafchə nat. ⁵Dakəta'an tlə wenanchan wutl'kadī, wutlan pad mbərawa alkətyan khaawa. ⁶Nəfsə tləndə fe mēdi Farta, tla na tləmanwa Yohanna. ⁷Bachan kətləm kə pəna, kə mba ən pad kə dār dakəta'an ma'na nafchə fər kit tēmdīyan. ⁸Yohanna nga mətlan ne kə dakəta'anwa, bachan kətləm kə pən ən kə dār dā'kəta'an. ⁹Kaa dā'kəta thla tlə fərche dā'kət kəmd' nafcha, nda'an bach kə hur khesi. ¹⁰Mətlan khur khesi, khesiyan pad chəchfe tēmdīyan, khesiyan pad, sənwa ndəwa. ¹¹Bachan kəmdī ya'an, ya'anta'an pad tlewandə anchəwa. ¹²Nat fə tləch ndi, fe fərche kit khur tleman, ferandach mbanda kə nandə kə wanchi Farta. ¹³Nggətwəfe tandə khur ferawa ndu khur tləwe ndu khur yakhti nefawa, se tēmdī Farta. ¹⁴Ndikta'an chəkan kə tləwe, chok'kan khurmən. Nimən mandīyan, mandə tla ne kə tla ndak bach mēdi chənda tə ndiif' kaafata tə nde'ta'an. ¹⁵Yohanna mba'tə ən kə bərata'an ndatwa, "mətlan'niya ndati kə dāranwa, tlane bat kərsəna mbərichə khaa, kətləm mətlan pangn'na." ¹⁶Khur ndiityan khaa, natmən mbəstəmən kaakət kə dār kaakəta. ¹⁷Fərchəfe doka tēmdī Musa, kaakət tə kit mba'chan tēmdī Yesu Kristi. ¹⁸Nəfsə tamchə na Fartawa chək ə kweti. Tla arta ne kə Farta, ndak, mətlan ne tləma chinmən, mətlan pənchə ndi. ¹⁹Dəndi mba'tə Yohanna fartədi tləndə Yahudawacha tə Firistochi cha tə Lawiyawacha ə Urushalima kə chəkhandəwa, "Wun nako?" ²⁰Ndakan dārat, aswa indawa nggəranda kan sə wa, "Ngga nggət ne kə Kristi wa." ²¹Chəkhankandə wa, "Chəwun khacha? Chəne kə Iliya wa?" Ndakanwa ngga mətlanwa. Ndakandə wa chəne kə annabi wa? Nggəmkənwa, "auwa". ²²Ndankandəwa, "Wun nako, ma na'an fəran nggəmnəde fe tlənchə ngga'an? Tlə ndachowa kən kə dār fatiyo?" ²³Ndakan wa, "nggət ne khur mbərata, tla ne tət khur khwalita; tlaraman mbandi Farta kəd' dēndi mba'tə annabi Ishaya." ²⁴Tlənke fe fowu mēdi Farisiyawacha, ²⁵Chəkhan kandəwa, "Mə chəch tlə chətu baptisma man'nga chə Kristi wa, ngga Iliya wa ndu annabi wai?" ²⁶Nggəmandak Yohanna ndandakan wa, "Tlə chəchi baptisma tə yeme. Pangən wun mēdiya nəfsə kit sənwtəwun." ²⁷Mətlan ne bat kərsəna, tla chək saktə pekhəm 'yan cha'wisə kə kwasani khawa." ²⁸Chəch dīchiiniya ə Baitanya tə khesi kufi urdun mēdi na Yohanna chat baptisma. ²⁹Əssata'an nak Yohanna Yesu bəta ndakanwa, "Dəpama, tla kha yu wanchehreti Farta tla ne tla ne tərəndə bəbifati khesə kadī! ³⁰Mətlan ta'an'ni ndatiyawa, tla ne bat kərsə na, mbəri chəkhəa, kətləm mətlan pangən'na. ³¹Sənwi ndəwa, pənke fe ndə kəmdī Israila, nda'an bati nat chət baptisma tə 'yeme." ³²Mba'kə Yohanna kə dāranwa, "Ninchə semet bat kakh ə khulafərtə kəd' nggudīya kopkan khaa kə dāran. ³³Kadāwi ndə kharwa, tla tlənchə ninchi kə chi baptisma ə khur 'yeme ndichəwa, nafdi natu semet koptəkhaa kə dāran, mətlan ne chət baptisma tə semet tla ne chədechəd'. ³⁴Ninchi, mbainchə ndatwa wai Fartenya. ³⁵Pad' əssata'an tlarkə Yohanna khaa tə kəmsichīyan chep. ³⁶Nakandə Yesu, mbərtə khaa ndankə Yohanna, wa, "Dəpo wanchehreti Farta." ³⁷Kəmsichədan chep yu səkndə anchi nda dīn'ni parakandə Yesu. ³⁸Təbərəkə Yesu khaa nakan tandə para anchi ndandakan wa, "Mə yakhtəwun? Nggekan kandəwa, "Rabbi, (tla na saktaan wa) maldəm, nach mət chktəyo ayi?" ³⁹Ndanda kanwa, "bām nama." Bakandə na mēdi choktən. Chok'kandə fartə inni kə khur Farta. ⁴⁰Artə khur nafchədi chep səkchə Yohanna ndiktə kəndə para Yesu yu, tləmanwa Andrawus, wan man Siman Bitrus. ⁴¹Lachan mbəs wan manan Siman ndankan wa, "Mbəsamə tlə tlət mənchi (sakta'an wa) Kristi. ⁴²Bakan tə ndə kəmdī Yesu, ndəpan kə Yesu ndakanwa, chəne kə Siman wai Yohanna, nach fe tlə 'yawechwa Kefas (saktaan wa) Bitrus. ⁴³Əs'sata'an yakhkə Yesu kə pəd' kə Galili, mbəsankan Filibus ndankanwa, "Paro nanchi." ⁴⁴Filibus bachan ə Baitsaida wiri ndə Andrawus tə Bitrus. ⁴⁵Filibus mbəsankan Nathanailu ndankanwa, "Mbəsamən nafdi yara Musa kə dāran khur dokhtə doka tə annabawacha, Yesu wai Yusufu ə khakhi Nazarat. ⁴⁶Ndankə Nathanailu wa, "Na ən ndi'chan bat kes ə Nazarat wa?" Ndankə Filibus wa, "Bo no." ⁴⁷Yesu nakan Nathanailu bat kəmdīyan, ndakan kə dāranwa, "dəpo, kaa tlə Israila, tla nawaktə ləmfatsə mēdiyan." ⁴⁸Ndankə Nathanailu wa, "Səncho nanchə wa kəni?" Nggekan kə Yesu ndankanwa, "Taa kən Filibus 'ya wechi chə kan ndəfta, nənchə wechi." ⁴⁹Nggə man kə Nathanailu wa, "Rabbi Wai Fartə nako. Chə kutiri Israila." ⁵⁰Nggəman kə Yesu ndankanwa, "Kətləm nduchi wa nənchə wech kit kan dəfta, firin kit wa? No na paktə dech mbəranchə tlaya khaa." ⁵¹Ndankan wa, kit'ta'an nati mba'uta, no na khulafərtə inkhaa, fə tlənchi Farta ta ndə bat kakh tə tərətə kafərtə ə dār Wai Nefe."

2

¹kərsə mēndə makhkan kən retsi ə kana ə Galili, man Yesu mətlan minni. ²Yesu tə kəmsichīyan ife tanda kimni. ³Tə bək 'yam inabi, ndankə man Yesu, Yesu ta'anwa, "təbi 'yam inabi." ⁴Ndankə Yesu manan wa, "Nunefe, mə chəch bətu kəmdənchi, sa'u fartə terinchə kwadənwa." ⁵Man Yesu ndankan fə tarcha'an wa, "Nat dēndi mba'onwundən kə chəwun." ⁶Minni paktə bətu chəmənchəs michche tla tlə tlərtəfe 'yemsi i chapandə nafchə kadī, tla chəkwun artə tlə tləchan tərən arta. ⁷Ndandak Yesu wa, "dīdaman bəchə'ini 'yeme." Dīdandak fe tə 'yemchə khachəcha ⁸Ndankə Yesu fə tarchan'an wa, "Chamkhar khacha kə dāwuntla ne manchan bəra taran." Chankandə si. ⁹Tla ne manchan dār taran kəbānkan 'yamdi chəkəd' kə 'yam inabi, sənwa mēdi bətanwa, (taktə fə tarcha'an fe kwanchə 'yamdi sən'nda) yankan chəma peri'yan ¹⁰Ndankəwa, chəkwun tək' fər 'yam inabi tla ne nbənchan, kən fe fər tla nawakchə nbənchan kərsə. Yu wubanko tla nech mbənchan se nakanya. ¹¹chəch Yesu tərkan əna saka'inini ə kana ə Galili, pəntə mēdiyan kəmsəchīyan pad fərndə kit kəmdīyan. ¹²Kərsə dīn'ini, Yesu tə manan, tə wanmancha'an, tə kəmsichīyan pədakandə kə kafarnahun, chok kandə minni wan mənchə tap kədə. ¹³Bak fartə khoba chet kes nduk yesu pədakan kə urshalima. ¹⁴Mbəsanchan fə

3

4

generated on Thu Oct 9 10:39:22 2025

'Yamdi nati fəranda, nachan nat kə raka 'yem khuryan, kən kə raka 'yam sisingndə kə fere.¹⁵ Ndankə nunafan wa' "Maldəm fəri 'yemne mani kuchəməndə nggər kəsita, manəncə tlə bat kəmdiya kə kwan 'yeme." ¹⁶ Ndankə Yesu wa, "du yo chimatwa kə bowun kəmdiya." ¹⁷ Nggərankə nudi ndankan wa, "Chəman'nəsəwa." Nggərankə Yesu səwa, mbuin nde ndatwa, 'chəman'nəsəwa; ¹⁸ Kətləm rechə khəs'sə dərman, tla natu kanyan nakanya ngga chəmatwawa, dəndi mbu'tu ndeta'an." ¹⁹ Ndankə nudiwa, "Maldəm, ə ninchi kha chə Annabi. ²⁰ Chəncə'ən mananchandə Farta ə dər nggwaldiya, nggun ndakowun Urushalima ne kə mədi na nafchə tlə manandə Farta." ²¹ Ndankə Yesu wa, nuneferu kit kə nanchi, farta'an bəta nawaktəwun manandə Papa ə dər nggwaldiya ndu ə Urushalima. ²² Tlə mananchowun dəndi sənəwaktəwun. Tlə manancha'an dəndi səndə'ən, kətləm kəbikadi nachan mədi Yahudawacha. ²³ Chək kədu Farta'an bəta, biya, fartədi na fə manandə Papa yi kit'ta'an mananda ə khur semete yi ndeta'an, kətləm Papa kaa nafchəini kə nandə kə fə mananda. ²⁴ Farta semet nakan, nafchədi ne mananda, waat kə manandə khur semet yi nde'ta'an." ²⁵ Ndankə nunafan wa, "Sənəncəwa, tlə tlətməncə bəta (tla tlə 'yafəwa Kristi). Ma bi nan mbuamən chəkami." ²⁶ Ndankə Yesu wa, "Nggət ne kə mətlan, tla ne ndiktə tə wechya." ²⁷ Chat kəduyu bək fə tləncəyan kadi. Sakandach inde dəndi chəch natən ndiktə tə nuneferu, pad' nefəsə ndach wa, " Mə yakhtuwa?, ndu wa mə chəch natu ndiktə tə anchə wa?" ²⁸ Nunafan dəfkan mbutə 'yemyan khaa, nggərankan in kə khur wiri ndankan nafchəwa, ²⁹ Bəm nam nafdi mbaichə nat dəndi tamndi chəta. Nan nə kə Kristi ya wa, nan natawa? ³⁰ Malkandə wuran khaa ndəkandə mbəs anchi. ³¹ Kəduyu kəmsichiyən ndandəwa, "Rabbi, səmu əna." ³² Ndankə Yesu tandəwa, " Dəsəm'ndəs nati səm'nda tla sənəwaktəwun ən kə dərən." ³³ Ndankə kəmsichə'an ra'anwa, "Bawu nef ən kə səməwa, bənfə wa?" ³⁴ Ndandak Yesu wa, "Dəsəm'ndən chi kə chə dəndi tləndəfə nanchəwa kə chi, tə pad' kə ndidani teryan khaa. ³⁵ Dawowunwa takchan ndər fodə kən səfaktə bəta wa? Ni mbaowun'nda, dəpam khaa kə nowun talaya, tapi bi səfakta. ³⁶ Tla ne tərəndə ən kəurə ə khən'ngga tlə mbəs'san kənəwan, pad' kə nggomantə kənau khən'ngə keuri kə sisingndə kə porī, kəduyu na tla chekhche tə tla ne chatlandə sək mbəndəf wa." ³⁷ Kəduyu natən khur ndikte, ma chekh tla, sāmən tla ne chatlanda, nde'ta'an ni. ³⁸ Tlənchi wunchə kə chatlandə dəndi chuəwaktəwun tara. Fowun chəch taran, ngun pad' 'yimkowun kə khur taran yanda." ³⁹ Samariyawach kaan khur mərban fərndə kit kə ndi kətləm dəndi mba'tə nudi ndatwa, 'mba'tə dəndi nat tamndi chəta." ⁴⁰ Bək Samariyawachə'an kəmdiyən, səyan kandə kə choktə tanda, chok'kan min'ni məndə chep. ⁴¹ Nafchə kaan pad' fərndə kit kətləm ndiktiyan. ⁴² Ndankandə nunafan wa, ngga fərcha'an kit kətləm ndiktəyo ndak wa, ngga'an tə indəyafn səkən, pad' sənənwa mətlem ne kə tlə tlət khesi." ⁴³ Kərsə min'ini chep yu malkan min'nikha pəfakan kə Galili. ⁴⁴ Kətləm ndi Yesu tə indəyanwa, annabi mbəsəwa mandə ə khakhayanwa. ⁴⁵ Bəkan kə khur Galili, Galiliyawach tləndə anchi. Nində dəchədi chətən nat ə Urushalima ə khombadi, kətləm dəndə kə khombata'an. ⁴⁶ Nggərkan bət pad' kə Kana ə Galili, mədi təbra ndən 'yemkhaa kə 'yam inabi yu. Nefəsə tlə chəch ter ə wiri kutərə na wa'yan khadchan ə kafar nahum. ⁴⁷ Sək'kanwa bi Yesu ə Yahudiya kə Galili, dəkan mbəs Yesu ndankanwa kə bə kənandə wa'yan kadi ne nduk kha kə mərə. ⁴⁸ Ndankə Yesu wa, "Man'ngga ma niwun sakcha'an tə əna sakainchawa, nowun fər kit wa." ⁴⁹ Ndankə tlə tardīwa, "Maldəm, bə sa'a kən wa inchə mərta." ⁵⁰ Ndankə Yesu wa, "Du wayo kənkadi." Nefini fərtə kit kə dəndi mba'andə Yesu, pad' pəfakan. ⁵¹ Nakan pəfata, kəmkandə tə kəmsichiyən, ndankandəwa kən wayan kadi. ⁵² Chəkhandakan fartədi tərtən kan chət səm'ma. Nggərankandəs wa, bəraa wansengnan muf kalt ə bəbiyan ndə khaa. ⁵³ Sənkə chən wan'diwa farti'ini ndandə Yesu wa, "Wayo kənkadi." Kəduyu mətlan tə nafchə wiryan nat fərkanə kit. ⁵⁴ Chəpeta'an niya chətən əna sakainde bəkan kes ə Yahudiya kə Galili.

5

¹ Kərsə dīnni khombati Yahudawachsi, Yesu pəfakan kə Urushalima. ² Nakan ə Urushalima kwi 'yemsi nduk tə mi kətən chokhrehe tla tlə 'yafə tə mē'i Ibraniyawach wa Baitasda, pad' kətəncəs dərman ə mi 'yaman. ³ Khachəs kaan, koməncha, tərādcha, təfə sa fach'yandə kadi duk-duk minni, kətləm kə pəkndə kə kurtləban fe 'yaman. ⁴ Kətləm tlə bəch tlə tləndi Farta kakha kə far kə fara, kə kurtləbanchə 'yaman, nat tla lach yimndə kə khuran, nan kəndkadi chək we'tə khatəfami ne fiyan. ⁵ Nefəsə minni nech khadchan khurat kumchət makhkan ngərsə fodfoda. ⁶ Nak Yesu anchə duk minni, pad' sinwa ndukwa natən minniwa, ndankanwa, "yekhən kə kininkadwa?" ⁷ Nggərankə khatədi wa, "maldəm, nefəncəs kə mək nanchə kə khur kwi 'yammanwa ma kurtləban fe wa. Ma nggət dəta lak nef mə nggəta." ⁸ Ndankə Yesu wa, "Tla'u, tərū mətikhunat'yo kə pədən. ⁹ Chat kuduyu kənkə nafdi kadi. Tərkan mətikhunat'yan nakan wi'ta. fartə ini far sati." ¹⁰ Ndankə Yahudawach nef ini kəncə kadfyu wa, "Far sati niya, kəmwəsə kə tirin mətikhunat'yo wa. ¹¹ Nggəmkən wa, "Tla kənichəkad ndachwa, tərū mətikhunat'yo kə wi'in." ¹² Chəkhən kandəwa, "wun nafan nduchəwa, tərū mətikhunat'yo kə wi'in?" ¹³ Khachaa, tla kənandə fe kadfyu sənwa tla kənanchə kadwa, kətləm yir Yesu ə wuštəkadi, kətləm nafchəs kaan. ¹⁴ Tə kərsa mbəsankə Yesu khur kətən sita ndankanwa, "No kininkadi! kə nggərin chət bəbifatawa, kətləm kə kəs ən wech tla mbəranchə tlenni khawa." ¹⁵ Nafan pəfakan, dəkan mbuandə Yahudawach wa Yesu kənanchə kadi. ¹⁶ Nakan kətləm dəchiini, Yahudawach nakandə bəkhandə Yesu, kətləm chəchan dəchiini far sati. ¹⁷ Yesu ndandakanwa, "papa mətlan chət ter chək nakanya, nggət pad' nggət chət tere." ¹⁸ Kətləm dīnni nakandə kat kə bəlānda ngga kətləm chət ter far sati ndakwa, wa i tə Fartə wa chinan, tərkanwa mətlan kedech tə Farta. ¹⁹ Nggəmandak Yesu wa, "Kit ta'an, kit ta'an, Nə wanan chət ən mətlan tə ind'yanwa, mangga dəndi natən chinan chətəwa, kətləm dəndi na chinan chəta, nda'an na wanan chəta. ²⁰ Chinan yakhtə wanan, pad' tlə pənanchan nat dəndi natən chəta. Nan pənən dəch kaf'yan kaan mbəranchə fe'yankhaa kətləm kə sakowunchə inde. ²¹ Kəf dəndi tlə tla'andə chənan məmatacha kə nandə tə sisingndə fa, chəka wanan nan fərən sisingndə chəkwun yakhtən. ²² Chinan chokawa kiita nefsuwa, fərantə chək me nat wanan kə khar, ²³ kətləm chəkwun kə manantə wanan kəf dəndi tlə manandə fe chinan. Tla manawakchə wanan, manawa chənan tla tləncə anchəwa. ²⁴ Kit ta'an, kit ta'an, tla səkchə ndiktinchə fərtə kit kə tla tləncə nanchi, sisingndə 'yansi tla kə fere, nan mərwa, lengngntə

mærtakhaa kə khur sisingnde..²⁵Kit ta'an, kit ta'an, ni mbaowunda farta'an bata, bi ya, fartədi na məmatach sək bəratı wa'i Farta, fe səkcha nandə mbəs sisingde.²⁶Kəf dəndi na sisingndəs khuri chənan, kuduyu fərandən wanan kətləm kən sisingndəs khuryan.²⁷Fəran chənan alkət pad kə chakmee kətləm mətlan wai nefe.²⁸Kə sakowunchə indawa, kətləm farta'an bata na chək wun ə khur kwiya sək bəratə'yan,²⁹pad kə bə kes fe chəch ən ndiichan kə tla'ndə kə sisingnde, fe chuwakchə ən ndiichan kə tla'ndə kə khur chak mee.³⁰Chuwi ən dəchətnawa, kəf dəndi səkti, tlə tlenchi kiita kha kudu, kiita ənchə pad i kit , kətləm nggət yakh ən i indinchəwa, se əndi yakh tə tla tlenchə nanchi.³¹Ma ni mba' ən kə indinchi, mba'tinchi ngga kit wa.³²Nəfsə tlə mbachə ən kə darna, sənəchə padwa dəndi tlə mba'tən kə darna kit'ta'an.³³Tlənwon kəmdı Yohanna, mətlan pad mbaowuntə kit'ta'an.³⁴Ngət ngga mbəschi ndiktə təmdı nefawa. Mbuchi dəchidya kətləm kə mbəswun kəbi kadı.³⁵Yohanna tikesə nakan tla ne kəsta tə d'a'kəfta, tərəkə khur'yowun wa nowun sək mbənfə tallə kəda.³⁶Chək kudu, dəndi mbaowundi mbərantə i Yohanna khaa, tarchədi fəri tə papa kə ndiidani kha, tarchədi nde tlə chəti, tlə mba'chandə ən kə darna, ndatwa Papa tlenchə nanchi.³⁷Papa tla tlenchə nanchi mba'tə ən kə darna. Tamwowun sək bəratə'yanwa, ndu kə tamwun na fat'yanwa chək kwetwa.³⁸Ndiktə 'yansə khur'yowunwa, kətləm fərwowun kit kə tla tləndənwa.³⁹Tausawun yaracha'an kətləm dowunchanwa nowun mbəs sisingndə tla kə fere khuran, yarachi'ini pad mba'chə ən kə darna,⁴⁰Pad yakhwunsə kə bowun mbəs nanchə 'ma nowun mbəs sisingndauwa.⁴¹Tləwi chəmdndə mədi nafchawa,⁴²chək tə kudu sənəchəwa yakhti Fartəs khur'yowunwa.⁴³Bachi khur tləm Papa, pad tləwowun nanchəwa. Məbi yowun khur tləman nowun tlət ndi.⁴⁴Nachowun fər kitwa kəni, nggun tədi tlə yakh chə chəmdndə fi ra'an, ngga chəkha chəmdndə mədi tla bach mədi Fartawa?⁴⁵Kə kadawun wa nggət ni 'yara wunchə pangn Papa wa. Tla tlə 'yarach wunchi Musa, tla dəftəwun kəfat kə ndi.⁴⁶Ma fərwun kit kə Musa, nowun fər kit kə nanchi, kətləm yaranchan kə darna.⁴⁷Ma fərwowun kit kə yarət'yanwa, nachowun fər kit kə ndikinchəwa kəni?"

6

¹Kərsə dəchəini pədak Yesu kə khesi kufi Galili, tla tlə 'ya fe padwa kufi Tibariya. ²Ngomən nafchə kaan nakandə para ndi kətləm ni ndə dəndi chətən kə bəra fe ne khadchan. ³Yesu tərkan kə dər nggwele chok'kandə minni tə kəmsichəyan. ⁴(Nakan fartə khomba chetkes i Yahudawach si nduk.) ⁵Dəpak Yesu khaa nakan nggomən nafchə kaan bat mbəs ndi, ndankan Filibus wa, "nachamən dət khi dəsəmdndə ai kətləm kə sən nafchədyə?" ⁶(Mba'chə Yesu kaduyu kətləm kə kadantə Filibus, kətləm mətlan səntə dəndi natən chəta.) ⁷Nggəmənkə Filibus wa, "dəsəmdndə in dinari kumchət kum chep (200) nan cha'antə chəkwan kə mbəs chək tap kəda wa." ⁸Artə khur kəmsichə'yan, Andrawus wanman Siman Bitrus ndankan Yesu wa, ⁹"Waa sə mədyə na bilese yat'yansə dərman tə yirfə chep, chək kədu ai natən cha'andə yaka nafchədyə." ¹⁰Ndak Yesu wa, "chokaman nafchə khaa," (minni usinsi). Chok'kə khəssə khaa fe sa'chə kumchət kum kum dərman (5,000). ¹¹Tərəkə Yesu bilese yachədi kərsə chan usoko Farta fərankan nafchədi chokchə khaayu. Chəkan kədu tə yirfan, səmkandə kəf dəndi yakh tənda. ¹²Ngalkə nafchədi, ndankan kəmsichiyan wa, "nggomaman chəchecha'an tədi takchəsi kətləm kə səbkədwə." ¹³Nggoman kandə chəche yachədi ndidankan inaftə kum ngərsə chep ə bilese di dərman takandə nafchədi səmhə yu. ¹⁴Nak nafchə əna saka ind ini chətən yu, ndakandə wa, "kit ta'an Annabi təda niya tlane bat kə khur khesi." ¹⁵Mbəsan kə Yesu wa yakh ndə kə bəndə nggətləndə tə alkət kə fəda ndə kə kutire, nggərkan yirtə kə dər nggwel tə ind yan. ¹⁶Chək farwita, pədak kəmsichiyan kofa. ¹⁷Yimkandə kə khur kombawal nakandə talandə khawurta kə kafarnahum. Fartə ini chə mət simme, pad bau Yesu mbəs tandə kwadənwa. ¹⁸Tla' kə kapa rənnaa, nak wanfənchi 'yaman tla'ta. ¹⁹Wi'kandə khur khawurta'an kəf mel kumchit chep ngərsə dərman ndu kumchit makhkan, mbəsanchandə Yesu wi'tə dər 'yaman mətlan bat kə mbəstanda, nakandə lekəte. ²⁰Ndan nda kanwa, "Ngəta, mə lekuwun wa." ²¹Tləkan ndə anchə kə khur kombawal ta'an, chat sa'kandə kə khesi khawurta'an kə khakhi di nat ndə dəta. ²²Əs'sata'an mbəsanchə nafchə kombawal sə samən man'ngga tla pəda kəmsichi Yesu khuran, pad Yesu yimwasəwa, pədach kəmsicha'an dəchitnanda. ²³Fowun kombawal chəs bach ə Tibariyas nduk kəmdı səmdndə dəsəmdndə kərsə chək Yesu usoko. ²⁴Mbəsan kə nggomən nafchədi Yesu tə kəmsichiyan tandə min'ni wa, fen pad yimkandə kə kombawal chədi pədakandə kə Kafarnahum kə kaa Yesu. ²⁵Kərsə mbəsan kandə ə khesi khawurtədi, ndankandə wa, "maldəm, bacho kəmda kweti?" ²⁶Nggəmənkə ndak Yesu tə ndatwa, kit'ta'an, kit'ta'an, kiwun nanchi, ngga kətləm niwun əna saka inchawa, kətləm səmwun ndəsəmdndə nggalwun. ²⁷Kə chəwun ter kətləm dəsəmdndə tla tlə səbchəkədwə, cham ter kə dəsəmdndə i sisingnde tla kə fere, tla na wa'i Nef furowunda, kətləm Farta tapi dəftə kher kə ind'yan. ²⁸Ndankandəwa, "Mə nat ən chəta kətləm kə chə'ən teri Farta?" ²⁹Nggərəkə Yesu sə ndanda kanwa, "Tlaya ne kə teri Farta: kə fərwun kit kə tla tləndən." ³⁰Ndankandəwa, "Mə ne kə sakta'an natu chəta, kətləm kə na'ən kə fər'ən kit kə wechi? Mə no chəta?" ³¹Chinchə'ən səmdndə manna ə khur usine, kəf dəndi yarandə fe khaa. "Fərandachan dəsəmdndə ə khulafərtə kə səmdndə." ³²Ngəmandak Yesu wa, "kit'ta'an, kit'ta'an, ngga Musa fərowunchə dəsəmdndi bach khulafərtəwa, Papa fərowunchə kakha dəsəmdndə khulafərtə. ³³Dəsəmdndi Farta tlə bachan kakh ə khulafərtə kə fər sisingnde kədi khesi." ³⁴Ndankandəwa, "Maldəm, tlə fəra'an ndən dəsəmdndiyo nding." ³⁵Ndan ndak Yesu wa, "Nggət ne kə dəsəməni sisingnde, tla bach kəmdinchi, nə mitə nə fiyanwa, pad tla fərchə kit kə nanchi nə kuchimndə tam kəsəchəwa. ³⁶Ndowunchi yuwaa, nde niwun nanchi, pad fərwun kitwa, ³⁷Chəkwan fəriti Farta nan bat kəmdinchi, pad nat tla bach kəmdinchi, ni məkəchə kadwa." ³⁸Ngga bachi kakh khulafərtə kə chi dəndi yakhti wa, se kə chi dəndi yakhtə tla tlenchə nanchi. ³⁹Dəndi ya yakhtə tla tlenchə nanchi, wa kə sakani chəka artə khur fe fəritan wa, nan tla'andata ə ndukwa khesi. ⁴⁰Kətləm nda'an yakhtə Farta, nat nafdı nach wanan pad fərtə kit kə anchi, nan mbəs sisingndə kə fere, ni tla'andə pad far ndukwa khesi. ⁴¹Yahudawach nakandə khurumnda kə dərən kətləm ndiwa, "nggət ne kə dəsəmdndə tla bach kakh ə khulafərtə." ⁴²Ndakandə wa, "Yesu tədyə ngga Wa'i Yusufu wa, tla səndəmən manan tə chinan wa? Mə chəch khach ndatən wa, "Bachi kakh ə khulafərtə?" ⁴³Nggəmandak Yesu

ndandakanwa, "malaman khurumndə ə pətlərwun. ⁴⁴Nefsə ne mbakhən bat kəmdinchi mangga papa tla tləncə nanchi bach ta'anchi, pad kə tla'ani kafəta far ndukwa mənənwā. ⁴⁵Yaranfe khaa khur ndikti Anabawacha, 'chəkwun na Fartə cha'andə khar, chəkwun səkcha pad ə cha'i mədi papa nan bat kəmdənchi. ⁴⁶Ngga wa chəkwun nach chinanwa, se tla bach mədi Farta - mətlan nach papa. ⁴⁷Kit'ta'an, kit'ta'an, tla fərchə kit, sisingndə 'yansi tla kə fere. ⁴⁸Nggət ne kə dəsəmən sisingndə. ⁴⁹Chəncəwun səmndə manna khur usine, pad məmatinda. ⁵⁰Dəsəmənn iniya tla bach kakh khulafərtiya, ma səm nefe nan mərwa. ⁵¹Nggət ne kə dəsəməndə tla bach kakh ə khulafəta. Ma səm nef dəsəmənn iniya, nan nat khaa kə fere. Dəsəməndi nati fəta, fatinchi kə sisingndə i khesi. ⁵²Səbangkə Yahudawach khur kad kafi ra'an nakandə ndatwa, "Nach nafda fəramən fat'yan kə səmmən wa kəni?" ⁵³Ndandak Yesu wa, "kit'ta'an, kit'ta'an, manga tə səmwun fati wa'i Nefawa, kə sowun fer'yanwa, nə sisingndə nəsi fiyowunwa. ⁵⁴Nat tla səmchə fatinchi pad sitə ferinchi, na sisingndə'yan natsi tla kə fere. Ni tla'andə pad far ndukwa wanməncha'an. ⁵⁵Fatinchi kit'tə dəsəmənda, ferinchi kit'tə əna sata. ⁵⁶Tla səmchə fatinchi, pad sitə ferinchi, nachan khurna, nggət pad khur'yan ⁵⁷Kəd dəndi tləndə Papa tlə sisingndə nanchi, pad nachi kə tlə sisingndə kəd papa, kətləm nda'an tla səmchə nanchi, mətlan pad nan natkhaa kətləm nanchi. ⁵⁸Dəsəməndiya tla bach kakh khulafəta, ngga kəd dəndi səmndə chəncəmənn kə məmatanda wa. Chəkwun səmchə dəsəməndiya nan nat khaa kə fere." ⁵⁹Mba'chə Yesu dəchidya nakan cha'andə nafchə khar ə Kafarnahum. ⁶⁰Ka'an khur Kəmsichiyən fə səkchə dəchidya ndakandə wa, "Tlaya 'yang'yang tə cha'ata, wun ne tləta?" ⁶¹Yesu sənkan khur fat'yan wa kəmsichiyən khurumndə kə dər dinni, ndandakan wa, "Səban dəndiya khurchiyowun kad wa?" ⁶²Nachan nat kəni ma tə nowun wa'i Nef pədat kafər kəmdi tamndən chokhi? ⁶³Səmet tlə fərchə sisindgndə, fata chəwa ənawa. Ndikchədi mba'owundiya, səmete, pad sisingndə fiyanda. ⁶⁴Pa'kə nakanya fowun khurwun fərwandə kitwa. kətləm Yesu sən taa tərkanan fə nawakchə fər kit tə pad tla ne khəyandə kad. ⁶⁵Ndakanwa, "nda'an chəch ndowundi wa, nefsa ne bat kəmdinchi mannga Papa fəranhawa. ⁶⁶Kətləm nda'an ka'an khur kəmsichiyən pədakanda, nggərwandə wi'tə tə ndə wa. ⁶⁷Ndan kə Yesu fə kum nggərsə chəp yuwa, "Ngun yakhwun pədat padwa, yakhwun wa?" ⁶⁸Siman Bitrus nggəman kan wa, "Ai Farta, cha'ən kəmdi wuni? chəne tə ndiktə sisngndə tla kə fere, ⁶⁹Pad fər ən kit, bi'ən səndə padwa chəne kə chidchid ta'an ndak i Farta." ⁷⁰Ndandak Yesu wa, "Tadwi wunchə nggun kum nggərsə chəp, artə khurwun khwe'erauwa?" ⁷¹Ndikchanyu kə dər Yahuda wa'i siman Iskaryoti, kətləm mətlan khur fə kum nggərsə chəp yu ne khiyandə Yesu kad.

7 ⁸Dam kə khombata'an nggət ni də kə khomba'ini wa, kətləm fartinchə ndiidwa kha wa." ⁵³

8 ³⁴Nggəmandak Yesu wa, "Kitta'an, kitta'an nati mbaowun nda, chək wun chəch bəbi fata, mətlan mafati bəbi fata.

9

¹Nak Yesu mbərtəkhāa nakan nef tla nggət'təfe kə komnda. ²chəkhan kəmsicgiyan, "maldəm, wun chəch bəbifata, nafdəyawaa, parcha'anwa, nggət'təfe ndə kə komnda?" ³Nggəma ndak Yesu wa, "chu nafda ndu parcha'an bəbifawa, se ndakwa kə pənfe teri Farta kəmdiyən. ⁴Waat kə chəmənn teri tla tləncə nanchi ə Farta, witə bəta tla nawaktə nef bakhən chət tere. ⁵Ma nggət khur khesi nggət dəkəti khesi. ⁶Kərsə mbakə Yesu dəchi'ini chəkhankan yakhtə kə khakhaa, tək dən farta'an tə yakhtəyən, pətan komnan kə wenichəyən. ⁷Ndankan wa "Du chapən kad ə kufi siloam (tla təbrandə fə khawa tlənda)." pəndak nafen kə chapandə kad. ⁸Bachan kad mətlan naməta. ⁹Fe ne nduk khaa tə nefini tə fe tlə nach ndə mətlan sita nakandə ndatwa, "Ngga nafdini tlə ne dəs sitə yuwa? ¹⁰fon ndakandə, "mətlan," fon pad ndakandə wa, "auwa, tə tlət ndi." ¹¹Ndankan ndəwa, "Chəch in kən ində wenichəyo khaa? ¹²Nggəman kan wa "nafdi tlə 'yafewa Yesu yu, təkhdəchə fəta pətikən kə wenichənchi, ndikan wa ndu chapən kad ə siloam. dəkə, chapankə kad, naki naməta. ¹³Ndakan ndəwa, "mətlan ayi" nggəman kan wa sənwi min'nawa. ¹⁴Bakandə tə nefini tamchə komnduyu kəmdi farisiyawacha. ¹⁵Fartə'ini far sati, təkhdə ndən fərtə kə inantə wenitə koməndi khaa yu. ¹⁶Nggərkə farisawach chəkhandə wa, inchə wenichə'anyo khawa kəni? ndankan tandəwa tə pət fərtə kə wenichinchi, chapən ki kad, nakanya nggət naməta. ¹⁷Fowun Farisiyawach ndakandə wa "nafdiya ngga bachan mədi Farta wa kətləm nawa madi far sati wa." fon ndakandə wa, "nach tlə bəbifat chət dəchədi chətən yawa kəni minni chak ində yandə khaa. ¹⁸Nggərkandə chəkhandə koməndi wa, "ndachowa kən kə dər nafdiya, nakan inantə wenichəyo khaa?" komnan ndakan wa, "Annabi nakan." ¹⁹pakə nakanya yahudawach fər wandə kit wa komndə nakan wa, kən fe inandə wenitəyən khaa se yakanndə parchə tla inandə fe wenitə'an yan khaa. ²⁰Chəkhan kandə parcha'an wa, "wayoniya tla ndatwun wa nggətchəfe ndə kə komndawa? chəch in kən khach tlə natən mətə?" ²¹Parchədi nggəman kandə wa, "Sənən wa waya'aniya tla nggət'tə fe kə komnda. ²²Dəndi chəch tlə natə mətə, sənwa'an wa. Chəkhāa man, ngga waa nakanwa. Nan ndikendi fatyan si." ²³Mbachə parcha'an dinni kətləm tandə lekəndə yahudawacha'an. Yahudawacha'an tapi nggəmandəwa nat tla ndach wa kristi nakan, nandə mək anchə kes kətən sita'an. ²⁴Kətləm nda'an nda parcha'an wa "ngga waa nakan wa chəkhama ndən." ²⁵Yakandə komnan chəpeta'an, ndan kandə wa, "Fəran mandə Farta. Sənən wa nafdiya tlə bəbifat nakan." ²⁶Neffini nggərkansi wa, "sənwiwa ma mətlan tlə bəbifata. ən artə səndi, tamchi kə komnda, nakanya tlə nachi mətə. ²⁷Ndan kandə wa, "Mə chutən? inanchan wenitəyo khaa wa kəni?" ²⁸Nggəman kan wa, "Ba'onwun chə tang tang səkwun wa. Mə chəch natwun nggər yakh səktə pad? yakwun kə chokwun kə kəmsichiyən pad, kədu wa?" ²⁹yarakandə anchə ndakandə wa, "chəne kə kəmseyən. ³⁰Ngga'an kəmsichi Musa. sənən wa ndik Fartə tə Musa, sənwa'an mədi bə tlaya wa. ³¹Nggəmandak nafdi ndakan wa, "Tlənni əna saka inde, wa sənwon mədi bati wa, pad chəktə kədu mətlan inanchə wenitən chəkhāa. ³²sənmən wa səku fartə fə bəbifachawa, ma nef tlə səkchan ndi pad kə chət dəndi yakhtən, nan sək ndi. ³³kə tərəkə fe kan khesi, tamu fe səktuwa nefsa tamchə inandə weniti nafkha tla nggət'təfe kə komndawa. ³⁴Man'nga bach nafda mədi Farta wa, mə nan chət ənawa." ³⁵Nggəman kandə

wa, "Nggəṭchə fe wech khur ḡubifata, kano nat cha'a an'ndə khar wa?"³⁵ Sək kə Yesu wa məkndə anchə kes khur kəṭən sita. kakan ndi ndankan wa, "fərin kit kə wa'i nefe wa?"³⁶ Nggərkansi ndankan wa, "Wun nakan, Farta, ma ni fər kit kə ndi?"³⁷ Ndankə Yesu wa, "Nin ndi, paḡ mətlan ne ndiktə tə wech."³⁸ Ndak nafaŋ wa, "Farta, fərənchə kit" paḡ manankan.³⁹ Ndak Yesu wa, "Bachi kə khur khesidiya kətləm chakmee, kətləm fe tlə nawakchə mətə, kə nanda, fe paḡ tlə nacha kə komnda."⁴⁰ Fowun farisawachəḡi ne tləmata'an səkndə ḡəchi'ini, paḡ chəkhan kandə wa, "Ngga'an paḡ komənchə naka'an wa?"⁴¹ Ndadak Yesu wa, "Ma komənchə nakowun, mə ḡubifatyon səwa nakanya ndakowun, "Tlə nacha'an, kətləm nda'an ḡubifatyowun choki.

10

¹Kitta'an,kitta'an nati ndowun nda,tlə 'yimwakchə tə mi kənnḡə kə khur chokhreche,tərkan kakh tə mbandə samən,yerə nakan,tə paḡ tlə fasa fat nakan. ²Tlə 'yimchə tə mi kənnḡə,mətlan tlə chokhrecha'an.³Tlə ndi mi kəṭənan khar nan inandə si.Chokhrecha'an nandə sək ḡəratə'yan,paḡ nan 'ya chokhrech'yan tə tləmchə nanda kə paḡ tə tandə kes. ⁴Ma ḡi tə tandə kes nat nan 'yimndə kə pangngən nanda.Chokhrecha'an paḡ kə parandə ndi kətləm sən ndə ḡəratə'yan.⁵Nandə para rema wa,nandə kar anchə fa kətləm nandə sən ḡəratə ramcha wa."⁶Saktə ndiktə'ini ndiktə Yesu.Sənwandə wa saktə ndiktə'ini mba'andatən yu wa.⁷Nggərkə Yesu ndndat wa, "kit ta'an,kit ta'an nati ndowun nda,nggəṭ ne kə mi kəṭən chokhrecha'an. ⁸Nat tla lach ḡat mənə nggəṭa,yeere,paḡ fasaḡe nakan.Chokhrecha'an paḡ nandə sək tanda wa.⁹Nggəṭ ne kə mi kəṭənan.Ma 'yim nefṡə təmdənchi,nan mbəs kəḡi kaḡi;nən 'yimndəs kə chə kes,tə paḡ nan mbəs mət parata. ¹⁰Nə yerə ḡa wa ma ngga kə yarka,kə ḡəl fata tə paḡ kə səḡanchə kaḡ wa.¹¹Nggəṭ ne kə kaa tlə parata.Kaa tlə parat tlə fərchan səsingndə'yan kətləm chokhrech'yan. ¹²Tlə ne kə wan tləndə ngga tlə parata wa,paḡ ngga chokhrech'yan wa.Ma nitə ḡə yakhtə ḡata nan mal chokhrecha'an khaa kə raka,ḡə yakhtan paḡ nan rək tandə kə welendech khaa. ¹³Nachan rakat kətləm mətlan wan tlənda,paḡ nan ḡəpsə chokhrecha'an wa.¹⁴Nggəṭ ne kə ka tlə parata,səninchə yina,yən paḡ sən ndə nanchi. ¹⁵Sən papa nanchi,paḡ səninchə papa,paḡ tlə fərchi səsingndənchə kətləm kət chokhrecha'an. ¹⁶Fowun chokhrechinchəs fe nawakchə khur chaḡḡ ḡəya.Ni ḡat tə tanda,paḡ nandə sək ḡəratinchi,kətləm kən kə cheḡə arta,tlə parat arta.¹⁷Nḡa'an chəch yakhtə papa nanchi.Fərchi səsingndəchə kətləm kə nggəri mbəsṡə kaḡi. ¹⁸Nefṡə ne tlət kaḡ kharinchə wa,fərchi kətləm fatinchi.Alkəṭəanchəs kə fəri,paḡ kə təri kaḡi.Tləchi maanini mḡḡi papa."¹⁹Tlə'kə asində paḡ pətlər Yahudawach kətləm ndikchə'ini. ²⁰Kaan khurnandə ndakandə wa, "Khwa'archə'yansi tə paḡ ində'yan arta wa.Mə chəch natwun kan tləmata?"²¹Ndak fowun wa,ndiktəḡəya ngga i tlə khwa'archa wa.Na tlə khwa'archə inandə weniti komndə kha wa?"²²Sa'kə fartə khomba chaptə kaḡ ə Urushalima. ²³Fartə'ini ə fekte.Yesu wi'tə kha ə khur kəṭən siti Suleimanu. ²⁴Taurankə Yahudawach kha ndakandə wa, "Kə kwet natu mal ngə'an kha khur kumi sənda? Ma chə Kristi mba'aənnḡən ə ḡa'kəṡa."²⁵Nggərankə Yesu tandəs wa,"mba'awunchi,chəka kəḡu fərwowun kit.Tarchəḡ chəti khur tləm papa mbu'ndə ən kafinchi. ²⁶Chəka kəḡu fərwowun kit wa kətləm ngga nggun chokhrechinchə wa.²⁷Chokhrechinchə tlə səkchandə ḡəratənchi paḡ tlə səkchandə nanchi. ²⁸Tlə fəranchi səsingndə tla kə porī,nandə tam mər wa,paḡ nefṡə na tləna tandə kherinchə wa.²⁹Papa tlə fərīchə tanda,mbərantə chəkawun kha nat,tə paḡ nefṡə na tləndə papa khar wa. ³⁰Nggəṭ tə Papa nacha'an arta." ³¹Kharkə Yahudawach ḡakwanchə paḡ wa nandə məmakandə fa.³²Nggəmandak Yesu wa, "pənowunchi kwəstə tarchə kaan mḡḡi Papa.Kətləm tarchə'ini natwun məmakitə fa wa?"³³Nggəmanəkə Yahudawacha'an wa, "ngga nacaha'an məmakutəf kətləm tarchə ndi'chan wa,sai kətləm 'yara Farta,kətləm chə nefe,nako chandə fat'yo kə Farta."³⁴Nggəmandak Yesu wa,"Ngga yaran fe khaa khur doka wa,"Ndachi wa nggun ḡəkhacha wa?"³⁵Ma 'yitə tandə wa ḡəkhacha,fe ḡa ndikti Fartə kəmdanda(paḡ nə fe ḡakhən chendə ndikti Fartə kaḡ wa), ³⁶No ndandə tla takhsandə Fartə kha tləndən kə khur khesi,'Chə 'yara Farta,kətləm ndinchə wa nggəṭ wai Farta wa?"³⁷Ma nggəṭ chət tarchi Papa wa,kə fərwan kit kə nanchə wa. ³⁸Ma tlə chəchi, chək fərwowun kit kə nanchə wa, fəram kit kə tarcha'an, ma' nowun sənda kə mbəsawun paḡ wa Papa khurinchi nggəṭ paḡ khuri Pa pa." ³⁹Yakhkandə kə nggərndə nggəṭlanda,khəra'kan kes khur kher'yandə pəḡakan.⁴⁰Pəḡachan ḡəranchə kufi Urdun khaa kəmdī tərṡə Yohanna kan chət Baptisma yu,chokkan minni. ⁴¹Bak nafchə kaan mbəs ndə ndankandə wa,"pənwə Yohanna saktə ḡəcha wa,chəka kəḡu nat ḡəchəḡi mbu'tə Yohanna kə ḡar nafḡəya kit ta'an."

⁴²Nafchə kaan fərndə kit kə ndə ə minni.

11

¹Nakan nefṡə tləman wa Liazarus ne khadchan. Tlə bantanyad nakan ə wan mərḡi ndə maryamu tə wan manan marta. ²Maryamu tə'ini pəṡanchə Yesu fidet kə sarchəyan tə waas indəyan nak wan manan Liazarus khadchan.³Tlənəkə wan mancha'an tə'ini kəmdī Yesu tə ndatwa, "Farta no tla yakhtu yu khadchan. "Sək kə Yesu ndakan wa, "khatəfa ini ngga 'yi marta wa. Nən nat kə 'yi manandə Farta, kətləm nggəṭ wa'i farta kə manan fe təmdīyan.⁴Yesu yakhtə marta tə wanmancha'an maryamu tə liazarus. ⁵Chəka kəḡu səkkan wa liazarus khadchan,Yesu chəkan məndə chep mḡḡi natən. ⁶Ndankan kəmsichiyan wa, "tamə kaḡ kə yahudiya."⁷ndankə kəmsichiyan wa, "Maldəm, ngga chatchatya yakhtə yahudawach məmakutə fawa, nako yakh ndət kəmnī paḡ wa? ⁸Nggəmanəkə yesu wa, "Ngga tlə nach ḡakəṡi tla'tə walwurtə kə farwitawuwa khur məndə arta ngga kəḡu yu wa? nef ə farta nan chət wansartə khawa, kətləm nan naməṡa tə ḡakəti khesi.⁹Ma ə wita, nan chət wansartə khaa kətləm ḡakəṡə wa. ¹⁰Kərsə mbu ḡəchi'ini, ndandakan wa, 'wan manmən liazarus satə 'yene, nachi ndit kətləm kə tla'ani ə 'yene."¹¹Ndankə kəmsicha'an wa,"Farta ma tə khəmkha kə 'yene, nan kəndə kaḡi nakhəna. ¹²Nən Yesu ndikti kə ḡəra, mərṡə Liazarus, chanchan kəmsichiyanfawa nən ndik 'yendi tlə satə fe kə yipfe ¹³Ndandak Yesu ə ḡakət wa, "Liazarus miri." ¹⁴Səkənchə mbəndəfa kətləm wunchi nawak i minni, ma'a nowun fər kit kəmdīnchə nakanya tamə kəmdīyan." ¹⁵Toma tla tlə yafewa wan modata ndankan kəmsicha'an wa, "tama

kətləm mərtə tə Yesu.¹⁷ Sakə Yesu kə Baitanya mbəsanda tapi mər Liazarus mənchan khur kwi foda.¹⁸ Baitanya pad nahan nduk tə urshalima witəs ndək bətl pətlər nanda.¹⁹ Yahudawach kaan bində kəmdī maryamu tə marta kətləm kə ndandə ən tanda kətləm mərti wanmananda.²⁰ Sək kə marta wa Yesu bata, dəkən kak anchə fa, Maryamu mətlan das khur wire.²¹ Marta ndakan Yesu wa, "Tlə manda mamwa chə mədya, mə muru wanmana wa." Chək nakanya sənəncə wa dəndi chəkhātu mēdi Farta, nan furuta."²³ Yesu ndakan wa, "wanmu nan tlata."²⁴ Ndankə marta wa, "Səninchə wa nan tla'ta fartə tla'ti məmatacha far tla'ti khesi."²⁵ Ndankə Yesu wa, "Nggət ne kə tla'ti məmatacha tə sisingndə tla fərçə kit kə nanchi, chək mərchan, nan nat tə sisingndə fa."²⁶ Tla pad ne tə sisingndə fa, ma fərtə kit kə nanchi, nan tam mərwa. Firin kit səwa?"²⁷ Ndakan wa, "Nggəmani Farta, fərənchə kit chə ne kə Kristi, wa'i Farta, tla ne bat kə khur khesi."²⁸ Mba'kan kədu pəfakan 'ya wanmanan maryamu kə mət wubta. Ndakan wa, "Maldəm mədya, pad mətlan 'ya wechi."²⁹ Sək kan dənni tla'kan tə wesetfa dəkən mbəs ndi.³⁰ Fartə'ini Yesu sa'awa kə khur wan mərban wa pe'chan mēdi dət Marta mbəs ndə yu.³¹ Nak Yahudawachədi ne tləmata'an khur wir fəran kərəstəyu, tle' tə weset fə chi kes, parakandə anchi, ndandachanwa tən kə mi kwiya kə tətə.³² Bak Maryamu kəmdī na Yesu, nakan ndi chamkan kurumchə khəa kə pangənan ndakan wa, "tlə manda mamwa chə mədya mə mərū wanmanawa."³³ Nak Yesu anchə tətə, yahudawachədi bach kanan yu pad tətə, tlakə wan'ndə kadatyan nakan səktə khur semete.³⁴ Ndakan wa, "khunanchowun khəa ə ayi?" ndankandə wa, "Tləmannda bə no."³⁵ Tək Yesu.³⁶ Ndak yahudawachədi wa, "Nam yakhtədi yakhtən liazarus."³⁷ Chəka kədu chakhakandawa "Ngga nafdi inanchə weniti komndə khaya, mə nan yatan mərtə nafdiya wa?"³⁸ Pachə Yesu səktə fi fatyan pəfakan kə mi kuyan. Nach kuya bəte, nggəlan fe məyan tləwete.³⁹ Ndak Yesu nafchədi nach minni "Təraman tləwedī kadi karko marta "Tlə manda nakanya nahan nat fatyan mətl kadi kətləm mərchan mənndəfodə kə bukuya."⁴⁰ Ndankə Yesu wa, "Nduwiwa, ma firin kit, nona mandi Farta tə əna chətyanwuwa?"⁴¹ Təran kəfe tləwedī kadi. Tla'ankə Yesu wenitə kafərtə, ndakanwa, "papa chuchi usoko sək ko nənchi."⁴² Sənəncə wa tlə səkcho nənchi dīng, ndikchə dənni kətləm nggomən nafchədi taurichə khaya, ma'anandə sək wa chə tlənchə nənchi kə fər kit kəmdīyo kə nggəmandəwa chə tlənchə nənchi.⁴³ Kərsə mbakan ndīnni, tla'ankan bəratə, "liazaru bə kes!"⁴⁴ Bak mərtə'an kes, kharchəyan tə sarchəyan kə kənan tə kukwata, chəməndiyan pad kə fata'an tə kapata. Ndak Yesu wa, "Kwasaman khəa kə pəda."⁴⁵ Terchan khur yahudawachədi bach kəmdī Maryamu nach dēndi chət Yesu yu fər ndə kit kə ndi.⁴⁶ Fon pad pəfakandə kəmdī farisiyawacha nakandə mbu'anda dəchədi chət Yesu.⁴⁷ Paktə pastocha tə farisiyawach nggoman kandə paktə nafcha kə mət arta, ndakandə wa, "Mə nat chəta? Nafdiya chət də sa inchə kaan.⁴⁸ Ma malamən kədaya, nat nafcha nandə fər kit kə ndi. Na fe tla'andə Romachəfa kə fəfokhandə mət sitiyanən kadi kə welendə khakhiyanən kadi.⁴⁹ Artə khur nanda kayafa kapa pasto khure ini. Ndakan tandawa "Səuwon əna!"⁵⁰ Sənwonwa kwech nef artə mərcha mədyowun kətləm nafcha, mani nafchi khakha nat kə təkndə kadi?"⁵¹ Ndikchan dənni ngga fatyanwa. chokkan mətlan kapa pastocha khur khure'ini, mbuchan dēndi ne səbtə kə pangnga ndatwa na Yesu mərtə kətləm Nafchi khakha nat.⁵² Ngga kətləm wanchi khakhi inni ndak wa, kətləm wanchi Farta fe welchə khəa, kə nggomandach fe kə mət arta.⁵³ Tlatə fartə'ini kə pangnga, nakandə kaa mbandi natndə bəlānda.⁵⁴ Tlatə fartə'ini malankə Yesu witə ə khur yahudawacha. Malkan minni khəa pəfakan kə tle khakha nduk tə khur chanjaya ə mərəbdi tlə yafewa Ifra'imū. Chok kandə minni tə kəmsichiyan.⁵⁵ Dinni khoba chet kes i yahudawach bi nduk, nafchə kaan ə tle khakhi ini pədīndə kə urshalima taa bə'u fartə'an wa kətləm kə dəndə chapandə bubi fachyandə kadi kəf dēndi na dəna chəti yahudawacha ma nafe nggomandə kə chəndə khobata.⁵⁶ Nakandə kaa Yesu, nakandə ndandə ra'an nakandə kit kit khur kətən sita, "Kadachon wa kəni?"⁵⁷ Kutər pastocha tə farisiyawacha tapi fərndə mee ndatwa nat mēdi na fe Yesu, kə mbufe kətləm kə nggətlan fe.

12

¹Məndə miche kə fartə khomba chet kes, bak Yesu kə Baitanya mēdi na Liazarus tla tla'andən khur məmatacha.

²Takhsankə fe ndəsəməndəsi min'ni, marta ne fər ndəsəmanan, Liazaru pad a mət səməniyan.³ Tərkə Maryamu kurubtə fidet tla takhəstəfe tə nard ndak pətankan Yesu kə sarchəyan, nakan pa'andə sarcha'anyan kad tə waas indəyan. Ndiid kə wuran kad tə kwastə satə fidetə'an.⁴ Yaguza Iskariyoti, artə khur kəmsichiyan, tla ne khiyandə kad, ndakan wa,⁵ "Kətləm mə nawk təfe khiyandə fidədiya kad denari kumchət kum makhkan (300) kə fəran fe fə bakhcha?"⁶ Mbuchan dənni nggawa kətləm tə khađan fə bakhchəfawa, kətləm yerə nakan, mətlan ne tə yakwa wandəbətlan khar, pad ma'anən yarkit khar khur dēndi ndəftə fe khəa.⁷ Ndak Yesu wa, "Malaman kə kəs ndəndiyan nesə khar kətləm fartə tloktə chi.⁸ Nggunə dīng tə fe bakh cha. Nggət ninə tlə matwun kə ferawa."⁹ Sək kə yaka nggo mən nafchəwa Yesu minni, bakanda, ngga kətləm Yesu ndak wa, kətləm kə nandə Liazaru tla tla'andə Yesu khur məmatacha.¹⁰ Kutər Pastocha takhsan kanə khəa kətləm kə bəlāndə Liazaru:¹¹ Wa kətləm mətlan pəda Yahudawach kaan, pad fərwa ndə kit kə dēndi na kapa Pastochi chaadəkadi kətləm da'an tandə fər kit kəmdī Yesu.¹² Əssata'an nggom nafchə kaan kə khombata'an. Sək kandə wa na Yesu bat kə Urushalima,¹³ Tlətlakha kandə sa teperuchə kə khar pəfakandə kes kə kak ndəf ə kərsə wiri nakandə khwat wa, "Hosanna! tlə mbəsən khar tla ne bat khur tləm Farta, kutəri Israila."¹⁴ Mbəskə Yesu wan kwari pərkan si kə diid dēndi yarandəfe khəa.¹⁵ Kə lekinwa nggun tēdi ne khur Urushalima no kutəryo bata, ndas ə dar wan kwari.¹⁶ Kəmsichiyan mbəsawandə ndəchəini tərkanan wa, se nakəfe manandə Yesu, kunduk kandə wa ndəchəiniya yaran fe khəa kə dərən, tə pad chəndə ndəchəini kəmdən.¹⁷ Nafchidi ne para Yesu nakandə mba dēndi natda ndatwa tla anfe Liazaru kes bukuya tə sisingdəfa.¹⁸ Kətləm dinni pəda nafchə kes kə mbəs ndi, kətləm sək ndəwa chət paktə dəcha kətləm kə pananda alketyan.¹⁹ Farisiyawachədi nakandə ndandə ra'an wa, "Namma nowun bakhən chət ənawa; no, pədi nafchə kaan kanan."²⁰ Heleniyawachsə khur fe pəfəch kə manandə fartə ə khur khombata'an.²¹ Fen ndəkandə mbəs Filibus tla bach ə Baitasda ə Galili ndan kandəwa "Maldəm, no numaandə tə Yesu wa?"²² Filibus ndəkan mba'andə

Andrawus. Ndək ndə Andrawus tə Filibus mba'andə Yesu.²³ Nggəmkə Yesu Filibus tə Andrawus sa Farta ansi na Fartə pənandə nafchawa Wai Fartə naki, chəchi tə pad' kə mbaani tandə nat dəchədi chiti. ²⁴Kit'ta'an Kit'ta'an nati dōwun 'nda, manga tə khəm wetə kakh kə mərəwa, na chan nat kə mətlan ndəchəta'an. ma ə miri, nan nggət'tə kaan.²⁵ Tla yakhchə sisigndəyan, nən saka nda; tla karchə sisingndəyan khur khesidya nən kəstəkhər kə sisingndə kə fere. ²⁶Ma tlə chəch nef ən kətləm nggəta, kə para nənchi; mēdi nati, nach mafatənchi nat minni pad'. Ma tlə chəch nef ən kə nggəta, na Papa mananda. ²⁷Nakanya sisingndənchə khur bakhəta, mē nati ndata? 'Papa fəri kəbi kadi nakanya, kətləm ndinniya bati nakanya. ²⁸Papa, manan tləmwa. "Nat khur dechedi mbatu, khur dechedi chətu nat tə khur nat yokha." Bak dikti khulafarta "tapi peninchə indinchi, ndikinchi, tə tə tarchənchi, pad' nina chəta. ²⁹Nafchədi ne kit minni səknda, ndakandə wa yandə "yere. Fon ndakandə wa, "Tlə tləndi Farta ndikchə tə ndi. ³⁰Nggəmkə Yesu ndakanwa, "Bach bəratədyə ngga kə nggətawa, kətləm nggun. ³¹Nakanya na fe chan kiita khesəsi. Nakanya na fe rək kutəri khesidiya. ³²Ma tlaichəfə ə khakhəa, ni bāt tə chəkəwuni kəmdənchi." ³³Mba'achan dinni kətləm kə pən weta mətədi natən marta. ³⁴Nggəmkə nggomnan wa, "Sək cha'an khur doka wa nach Kristi nat kə fere. Kətləm mē natu ndatwa, na Wai nef marta? Wunne kə Wai nef Inni?" ³⁵Ndandak Yesu wa, "Na dəkət nat tləmat wun talləkəda. Wiyama pakə dəkət tləmatwun ya, kə wulowunchə mətawa. Tla wichə khur wutla, sənwa mēdi natən dətawa! ³⁶Ma nggun khur dəkəta, fəram kit kə dəkəta'an, kətləm kə nowun kə wanchi dəkəta." Mbakə Yesu ndəchəini pəfakan, wubandakan khar. ³⁷Chəka chək Yesu əna sakainchə kaan, pakə nakanya fərwandə kit kə ndəwa, ³⁸Kətləm kə ndiid' ndiktə annabi Ishaya khaa, kəf dəndi ndatənwa, "Farta wun fərchə kit kə ndəndi səkta nda pənamənchə Fartə alkətyan tla natən khəra amənda? ³⁹Kətləm ndinni fərwandə kit wa, kətləm nggər Ishaya ndat wa, ⁴⁰Komantə wenitə yanda, tə pad' chantə wan'ndə kandach yandə kwakwa. Man'ngga kəduwa, mē nandə nat tə wenichə yanda, kə sən'ndə tə wan'ndə kadach yanda kə tərdəkha khaa kə kənandachi kadi." ⁴¹Mbach Ishaya ndəchi'ini kətləm nitə mandiyən khaa, pad' ndik kə bərata'an. ⁴²Chək kədu kaan khur kutərcha fərndə kit kə Yesu. Nakan kətləm Farisiyawacha, pənwandə a dəkətawa, mani fe rək tandə ə kətən sita. ⁴³Yakh ndə chəmdə mēdi Farta. ⁴⁴Tla'ankə Yesu bəratə ndakanwa, "Tla fərchə kit kə nənchi, ngga fərchan kit kə nggət ndakwa, nat tə tla tlənchə nənchi. ⁴⁵Tla nach nechə pad', nitə tla tlənchə nənchi. ⁴⁶Bachi kəf dəkət kə khur khesi, kətləm chəkəwun fərchə kit kə nənchi pawa nat khur wutla wa. ⁴⁷Ma sək nef ndiktənchi kəsəwa kharwa, ni chakan meewa, kətləm ngga bachi chakan mee khesəsəwa, se kə khər a'ani. ⁴⁸Tla karchə nənchi, pad' tləwa ndiktənchiwa, nefsi ne chakan mee. Ndiktədi mbati nan chakan mee far tləti khesi. ⁴⁹Kətləm ngga tlə ndikchi kə ndinchəwa, kətləm Papa tla tlənchə nənchi, mətlan tlə fərlichə alkət kə dar dəndi tlə ndati tə tla tlə mbati. ⁵⁰Sənən chəwa, alkətyan sisingndə kə fere nda'an pad' tlə mbati, kəf dəndi tlə ndiktə Papa kəmdənchi, kədu yu tlə ndikti."

13 ²⁶Nggəmkə Yesu wa, "Mətlan ne kə tla nati chət yat khar kə fərani. ²⁷Kərsə səm yata'an, 'yimkə khwe'rə kaf'yan, ndankə Yesu wa, "Dəndi natu chəta ,chu led-led." ²⁸Nakan nowunsə nduk dər tebur tə'ini sənchə dəndi ndandən kədu wa. ²⁹Fowun kadakandə wa, nak Yahuza tə yakwa wandəbət khar yu, ndankə Yesu wa, "khəyu dəndi yakhtəmən kətləm kət khombata'an, ma ngga kədu wa, kə fəra'an fe bakhcha. ³⁰Tlək Yahuza kwasadi wesekan kes. Dinni wiita. ³¹Pəfak Yahuza, ndak Yesu wa, "Nakanya manan fe wai nefe, Fartə pad' mbəstə mandə khur'yan. ³²Na Fartə manadə khur fat'yan, pad' nachan manandə chatchat ya. ³³Wanwancha nachi nat ke'ke' tə wunchə kə wan mənchə tap kəda. Nowun ka nanchi, pad' kəf dəndi mba'andi Yahudawach tə ndat wa, "Mēdi nati pədata, nowun mbakhən bə wa. Nakanya mba'owunchi pad'. ³⁴Ni fərowun yuwa doka, yakham ra'an kəf dəndi yakhti wunchi, kəduyu pad' waat kə yakhwun ra'an. ³⁵Tə kəduyu na chəkəwun səndə wa nggun kəmsichənchə ma nggun yakh ra'an. ³⁶Ndankə siman Bitrus wa, "Farta, no kayi?" Nggəmkə Yesu ndakanwa, "mēdi nati dətə, no bakhən para nenchə nakanyawa, nacho para nenchə tə kərsa." ³⁷Ndankə Bitrus wa, "Farta, kətləm mi nawakti para wech nakanya? Ni fər sisingndənchə kətləm wech." ³⁸Nggəmkə Yesu ndakanwa, "No fər sisingndəyo kətləm nggətawa? kitta'an, kitta'an nati mbu'uta nə chetkertə kwar kəno as'in nənchi khar makhkan wa."

14

¹Kə səb wandəkəfəch 'yowun kadwa, fəram kit kə Farta, fəram kit kə nanchə pad'. ²Khur wiri papa kətənchəs ka'an. Mangga kudu wa mē mba'owunchi. Kətləm ni pədat kə takhsowun mət si. ³Ma pədinchi kə takhsowun mət si, ni bāt pad' kə bi tlət wunchə kəmdinchi, kətləm mēdi nati, kə nowun sə pad'. ⁴"Sənwon mban mēdi nati pədata." ⁵Ndankə Toma Yesu wa, "Farta, sənwa'ən mēdi natu dətawa, nacha'an sən mbananwa kəni? ⁶Ndankə Yesu wa, "Nggət ne kə mbanda, ngət ne tə sisingndə pad'; nefsa ne bāt kəmdī papa wa, mangga təmdənchəwa. ⁷Ma sənwon nanchi, mē sənwon Papa pad'. Tla' tə nakanya kə pangga sənwon ndi, pad' niwun ndi. ⁸"Filibus ndankan Yesu wa, "Farta, pəna'ə, ndən Chənan, pad' tlen'ni cha'a'ənchi." ⁹Ndankə Yesu wa, "Nggət tə wunchi ndukwa, pa' kə nakanya sənwowun nanchəwa, Filibus? Nat tla nach nanchi, ni tə chənan, kətləm mē natu ndatwa, pəna'əndən Chənan? ¹⁰Fərwun kit wa nachi khuri Papa, Papa pad' nachan khurinchəwa? Ndikchədi tlə mba'owundi, ngga tlə mba'owunchi khur alkətənchəwa, Papa tla ne khurinchə ne chət ter'yan. ¹¹Fəram kit kə nanchəwa nachi khuri Papa, Papa pad' khurinchi, mangga kədu wa fəram kit kə tarchə'an tə ində'yanda. ¹²Kit'ta'an, kit'ta'an, nati ndowunda, tla fərchə kit kə nanchi, nan chət tarchədi chəti, pad' nan chət paktə tarchə mani feya kətləm ni pədat kəmdī Papa. ¹³Nat dəndi chəkhatwun khur tləmna, ni chəta, kətləm Papa kə mbəs mandə ə khur wanan. ¹⁴Chək mē chəkhitəwun khur tləmna ni chəta. ¹⁵Ma tlə yakhchowun nanchi, nowun kəs doka chənchə khar, ¹⁶Pad' ni siyandə Papa, pad' nan fərowun tla ne tləmandə khur'yowun kətləm kən 'ke'ke tə wunchə kə fere- ¹⁷Semet i kit. Nə khesə mbakhən tlət anchəwa kətləm nawa ndəwa ndu kə sənindi. Nggun sənwon ndi, kətləm mətlan 'ke'ke tə wunchi,

pad' nan nat khurwun.¹⁸ Ni malwunchə dəchitwunwa, ni bat kad' kə mbəswunchi.¹⁹ Pe' chə wan mənchə tapkəda nə khesi nggər na nanchəwa, nggun nowun na nanchi. Kətləm nggət khaa, nggun pad' nowun nat khaa.²⁰ Fartə'ini nowun sənd wa nggət khuri Papa, pad' nggun khurinchi, pad' nggət khur'yowun.²¹ Tla ne tə doka chənchə khar pad' tlə parachan khar, mətlan yakhchə nanchi, tla pad' yakhchə nanchi na Papa yakh ndi. Ni yakh ndə pad', ni pənan fatinchə pad'.²² Yahuza (ngga Iskaryoti wa) ndankan Yesu wa, "Farta mə chəch natu pəna'ən fata ngga kəmdī khesəwa?"²³ Nggəman kə Yesu ndankanwa, "Ma yakh nef nanchi, nan kəs ndiktənchə khar. Na Papa yakh ndi, pad' na'an bat kəmdīyan, na'an chət wir kə chok ən tə ndi.²⁴ Tla yakhwakchə nanchi, kəswa ndiktinchə kharwa. Ndiktədi tlə səktəwun ngga bachan mədinchəwa, bachan mədi Papa tla tlənchə nanchi.²⁵ Mbaowunchi dəchidya, pe'ki choktə tə wunchiya.²⁶ Chək kədu, tlə tləmandə wan'ndəkadacha'an 'yowun semet tla chid'chid', tla na Papa tlənda khur tləmna, nan cha'owun chəkmə khar pad' kə kudukwun nat dəchidi mba'owundi.²⁷ Malchi wunchə tə kəbikadi. Nggət fərowun kəbi kadi inchi. Ngga kəd' dəndi tlə fərtə khesə nati fərtəwa. Kə səb wan'ndə kadach yowun kadwa, tə pad' mə lekəwunwa.²⁸ Səkwun ndowunchi wa, "Ni pədata, pad' ni nggərandə in kəmdiyowun. ma tlə yakhchowun nanchi, nowun sək mbəndfa, kətləm ni kəmdī Papa, Papa pad' manchan mani nggəta.²⁹ Nakanya mba'owunchi tə səbwawa, kətləm ma ə səbi, nowun fər kit.³⁰ Ni ndiktə wunchə ka'an pad'wa, kətləm kutəri khesi mətlan bəta. Alkət'yan sə fərnawa,³¹ chokkan kətləm wa khesə kə sənwa yakhənchə Papa, ni chət kəd' dəndi yakhtə Papa. Tla'ama kə pədamən mədyə."

15

¹Nggət ne kə kaa dəftə innabi, Papa pad' mətlan ne kə tlə khudata'an.² Tlə chatlanchan chək yen njarta'an kad' fənchi tla tlə nggətwakcha, tla tlə nggəthə pad' kə takhsanchi kətləm kə chekentə nggəta.³ Tapi chapwun kadi, kətləm ndiktədi mba'owundi.⁴ Nam khurinchi, nggət pad' khuryowun. Kəd' dəndi nawaktə njartə ndəftə nggət'ta man'nga nachan fi man dəftə'anwa, kuduyū nggun pad', man'nga tənəwun khurinchəwa.⁵ Nggət ne kəman dəftə'an, nggun njarcha'an. Tla ne khurinchi, nggət pad' ə khur'yan, nan nggət'tə ka'an, kətləm man'nga tə nggəta, nowun chət ənawa.⁶ Nat tla chokwakchə khurinchi, nafe məkandə kad' kəd' nartə dəftə, kə khwarkadi, kə nggəmanfə njarcha'an kə chamfə kə wata, kə indəkadi.⁷ Ma nggun khurənchi, ma ndiktinchə pad' khur'yowun chəkhə chəka mə yakhtəwun, nafe chowunda.⁸ Tlə fəranchə fə mandə Papa khur dīn'niya, wa kə chəwun wancha kətləm kə nowun kə mafachinchi.⁹ Kəd' dəndi yakhtə Papa nanchi, kədu pad' yakhti wunchi. Chokam khur yakhtənchi.¹⁰ Ma kəsəwun doka chinchə khar, nowun nat khur yakhtənchi, kəd' dəndi kəsti doka chi papa khar, chok'ki khur yakhtə'yan.¹¹ Mba'owunchi dəchidya kətləm mbənfatənchi kən ə khur'yowun, kətləm mbənfat'yowun kən kə ndi'ita'an.¹² Tlaya ne kə doka ənchi, ndatwa kə yakhwun ra'an, kəd' dəndi yakhti wunchi.¹³ Nəfsə na yakhtə 'yansə mbəranchə tlakhayawa, wa fərtə sinsingndə'yan kətləm tlawurcha'an.¹⁴ Nggun tlawurchəna ma chəwun dəchidi mba'owundi.¹⁵ Pa'wi 'ya wunchəwa mafachawa, kətləm mafat sənwa dəndi tlə chət tləwir'yanwa.¹⁶ "yachi wunchəwa tlawurchəna, kətləm nat dəndi səkti mədi Papa, sənəwunchi.¹⁷ Ngga ngun tadchə nanchəwa, nggət tadchə wunchi pad' tlənki wunchi kə dūwun chət wancha, wancha'an pad' kə nandəsi, Chok chan kədu kətləm nat dəndi chəkhənduwun Papa khur tləmna, naan fərowun'nda.¹⁸ Kwe'owunchi dəchi'ini fa kətləm kə yakhwun ra'an.¹⁹ Ma kar khesə wunchəfa, kə sənəwunwa kartə nanchə kanan kar wunchi.²⁰ Ma nggun i khesi, na khesə yakhwunchə kəd' ya'an. kətləm ngga nggun i khesəwa, pad' kətləm tadinchəwunchi kes khur khesi, kətləm nda'an kartə khesə wunchi.²¹ Kadam khar tə ndiktədi mba'owundi, mafat manwa mani tləwir'yanwa, ma ə bəkhī chənda, nandə bəkhəwundə pad'. ma ə kəsndə ndiktənchəkhar, nandə kəs yuwun khar pad'.²² Nachandə chowun dəchə'ini kətləm tləmna, kətləm sənəwandə tla tlənchə nanchəwa.²³ mamwa bəwi kə ndiki tə tandəwa, mə bəbifə'tandəswa. Nakan dənə mbutə'yandə kə dər bəbifə'tandəwa.²⁴ Nat tla karch nanchi, kartə Papa.²⁵ Mamwa chəwi tarchədi chəwaktə nef khur nandəwa, mə bəbifə'tandə wa, nakanya nində pad' kar ndə ngga'an nggət wa'a tə papa.²⁶ Din'ni kətləm kə ndi'id' ndiktədi khaa yarandə fə khaa khur doka wa, karchandə nanchə ənsə chəchəwa.²⁷ Ma bi tlə tləmandə khuran tla nati tlənəwundə ə mədi papa, tla ne kə semet i kit, tla tlə bəch kes mədi Papa ə bi, nan mba ən kə dərna.²⁸ Nachowun mba'ən pad'ya kətləm nggun 'ke'ke tə nanchə tla' tə ə tərkanan.

16

¹Mba'owunchi dəchədyə kətləm kə chəwun wan sartə khawa.² Nandə rəkəwundə kes khur kətən sita. Farta'an bəta tla na chəkəwun bəlowunchə tertəwa nən manandə Farta.³ Nachandə chət kədu kətləm sənəwandə papa ndu nggəta.⁴ Mba'owunchi dəchədyə kətləm ma bi farta'an yanda, nowun kuduktəwa mbu'owunchi. Mba'owunwi dəchədyə tər kanan wa kətləm nggət ke'ke tə wunchi.⁵ Nakanya ni pədat kəmdī tla tlənchi nənchi, chək kədu nowun sə chəkhəchi wa, "No kayi wa?"⁶ Nakan tapi mba'owunchi dəchədyə, səbtə khur ndiifantə wanndə kadachyowun.⁷ Kitta'an nati mba'owun'nda, kwechchan mədyowun kə pədi. kətləm ma pədawī wa tlə tləmandə khuran nan bə kəmdəwunwa, ma pədənchi, ni tlənəwun anchi.⁸ Ma bi tlə tləmandə khuran nan pəndəwa khesə chəwa ən ndichan kətləm bəbifəta, kə dər kaakəta tə pad' kə dər chakmee,⁹ Kə dər bəbifəta kətləm fərwandə kit kə nanchəwa.¹⁰ Kə dər kakəta kətləm ni pədat kəmdī papa, pawon na nənchəwa.¹¹ Pad' kə dər chakmee, kətləm kutəri khesidya tapi chakan fə mee.¹² ndichsə kaan nati mba'owun'nda nakan nowun sənəwandə nakanyawa.¹³ Nakan ma bi tla ne kə seme kit nan pənəwun mbəndə kə khur kit, kətləm ngga nachan ndiktə indəyan wa. Nat dəndi səktən, nda'an natən mbəta. Nan mba'owun'nda pad' dəndi ne səbta.¹⁴ Nan manita kətləm nan tər dəndi ne kə yina kə mba'owunchi.¹⁵ Nat dəndi papa nesi, yina. Kətləm nda'an ndatiwa, semetə'an nan tər dəndi ne kə yina pad' nan mba'owun nda.¹⁶ Ma chə talləkəda nowun nggər na nənchəwa, kərsə nda'an talləkəda pad' nowun na nənchi."¹⁷ Se kəmsichəyan ndakandə ra'an wa, "Mə neni mba'amən ndən ya, wa macha tal'ləkəda nowun nggər na

nenchəwa kərsə nda'an tal'ləkəda pad' nowun na nENCHI, tƏ pad' wa, 'Kətləm ni pƏdat kəmdİ papa,?'¹⁸Kətləm nda'an ndakanndə wa, "məneni ndatən wa 'wachə tal'ləda'? sənwa'ən dƏndİ natən ndiktə kə dərən wa."¹⁹Dəpankə Yesu wa yakhdə chəkhən mee ndankan tandəwa, dənni natwun chəkhən mee ra'an wa, saktə dƏndİ ndatiwa, 'tal'ləkəda non nggər na nenchuwa, pad' tal'ləkəda non na nENCHI?²⁰Kitta'an, kitta'an nati mba'owunnda nowun tətə tə fatla mee, khesə nan sək mbəndəfa. Nowun dİit tə səbtə khure, səbtə khuranyowun na fe chandə kə əna sək mbəndəfa.²¹Ma nufef nggəta, tlə səkcha khata'an kaan,ma tapi bi wanan kakha,nggərwa kuḍuk khata'an wa kətləm mbənfat wa bi nef kə khur khesi.²²Nakanya səbtə khur yowunsi, nakan ni nggər nawunchi, na wandə kadach yowun nat bənchan, pad' nefə ne mbakhən tərəndə mbənfat yowun kad' wa.²³Fartə'ini nowun chəkhİ ənawa. kita'an kita'an nati mba'owunda, "Chəkhawun ən papa khur tləmna nan furowunda."²⁴Pa kə nakanya chəkhawon ən ə khur tləm nawa. chəkhama, nowun mbəsta, mana khedfəta khuryowun ndiİd' khaa.²⁵Mba'owunchi dəchəfya khur saktə ndikte, farta'an bəta, nawakti mba ndiktə khur saktə ndikte, nachi ndiktə ə dəkəta kə bəra papa.²⁶Fartə'ini nowun sətə khur tləmna, pad' dəwunwi wa nisiyandə papa kətləm wunchə wa.²⁷Kətləm papa tə indəyan yakhtə wunchə kətləm yakhwun nENCHI, tƏ pad' fərwwun kit wa bachi mƏdİ papa.²⁸Bachi mƏdİ papa, pad' bachi kə khur khesi. Ni mal khesiyan khaa pad' kə pƏdİ kəmdİ papa.²⁹Ndak kəmsichiyən wa, "No, nakanya chə ndiktə ə dəkəta, chə chet ter tə saktə ndiktawa.³⁰Nakanya sənən wa sənən dəch nat, pad' yakhwun nef kə chəkhū meechwə. kətləm nda'an fər ən kit wa bəcho mƏdİ Farta."³¹Nggəma ndak Yesu wa, fərwwun kit nakanya wa?³²Nama bi Farta'an, ə bi nde fartədi nowun wetləkhaa, chəkwun keuriyan, pad' nachowun malnENCHI dəchna. chək kəḍu ngga nggət dəchət nawa, kətləm papa ke'ke tə nENCHI.³³Mba'onwunchi dəchətya kətləm kə nowun khaskhas tə nENCHI. Khur khesi bəktəsi, cham alkəta: mbərani khesi khaa."

17 18

¹Kərsə ndik'kə Yesu ndikchə'ini, cheken kes tə kəmsichiyən kə kərsə khukhongn kidiron mƏdİ na khəngga, yimkandə tə kəmsichəyan.²Yahuza pad' tla ne khəyandə kad', səntə minni kətləm sən Yesu khaa tə dət kəmnİ tə kəmsichiyən.³yahuza nakan pənən mbəndə gomən sotacha tə paktə pastocha tə farisawacha tə kutərcha, bəkandə kəmnİ tə fitillacha, tochicha tə əna ya'anchə khar yanda.⁴Yesu səkən dƏndİ ne səbtə təndİ dəkən kə pangga, ndandakan wa, "wun nowun kata?"⁵Nggəman kandu wa, "Nggəta." yahuza pad' tla khiyanchə kadİ mətlan kit tləma sotacha'an.⁶Nandakan wa, "Nggəta" bəkhankadə kərsən khəkha takandə khaa kə khakha.⁷Nggəkan chəkha ndatwa, "wun nowun kata?" nggərakandə ndatwa, Yesu tlə nazarata.⁸Nggəmkə Yesu wa, "Ndowunchi wa nggət. Ma nggət nowun kata, kə pƏd' feya."⁹Dinni kətləm kə dİİd' ndiktədi khaa ndatənwa, "khur fe fərİtu, sakawİ chək artawa."¹⁰Saminu Bitrus tla na chogom yansi, kətankən kes chatlkan mafati kutər¹¹ pastocha'an tərakanən tləmatyan kad' 'yi kharsəm. tləm mafata'an malkus. Ndankə Yesu Bitrus wa, "Nggərən chogom yo kad' kə pamatyan. Ni sa bəktədi fərİtə papa wa?"¹²Sotacha'an tə paktachayana tə yahudawacha'an nggətlən kandə yesu kənan kanda.¹³Tərkanən dəkandə tə anchə kəmdİ Hanana kətləm mətlan tlabərtə kayafa, tla ne kə kutər pastocha ə khure'ini.¹⁴Kayafa mətlan fəranchə yahudawach ndiktə wa, kwechan kə mər nef arta kətləm nafcha.¹⁵Saminu Bitrus parakan Yesu, chək nowun khur kəmsichə'an kəḍu pad'. Kəmsi ini sən kutər pastocha'an ndi, yimkan kə khur wiri kutər pastocha'an tə Yesu.¹⁶Bitrus tlarkan khaa mi kəndə tə khesi. Kəmsidi artəyu tla səndə kutər pastorchədi ndəyu chekan kes, dəkən ndiktə tə nudi tlə pəkchə mikətanən khar, yimankan Bitrus kə khuran.¹⁷Ndankə nudi tlə pəkchə mikətanən khar yuwa, "Ngga chə pad' artə khur kəmsichi nafdiyawa? ndakan wa, "Ngga nggətawa."¹⁸Mafacha'an tə fə tərcha'an kətən sita tandə minni kit kit, nja'andə wata kətləm mbitsi, nakandə təkta. Bitrus pad' mətlan kit tləman nanda tək wadi.¹⁹Kutər pastocha'an chəkhankan Yesu kə bəra kəmsichiyən tə cha'antyan.²⁰Nggəman kə Yesu ndikchə tə khesə dəkəta. Tlə nachi cha'andə kad' kətən sita mƏdİ tlə nggomndə yahudawach nat. Mbawİ ən mət wuḍtawa.²¹mə chəch chəkhitu? chəkhən fe səkchə nENCHI kə bəra dƏndİ mbati. No, nafchəfya sənndə dƏndİ mbati."²²Mbakə Yesu dən'ini artə khur fə tərchan'an fe ne kit minni tləfkan Yesu, pad' ndakan wa, "kəḍuyu natu nggəmandə kutur pastocha'an?"²³Nggəman kə Yesu wa, "Ma dƏndİ mbati ndəḍwawa, mba'u dƏndİ nawakchə ndichən. Ma əndİ mbati ke'ke kətləm mə tləftu nENCHI."²⁴Se hanana tlənkan Yesu ə kənda kəmdİ kayafa, kutər pastocha.²⁵Nakan Saminu Bitrus mətlan kit tək wata. Nndankə nafcha'an wa, "Ngga chə pad' artə khur kəmsichiyənwa? askən ində ndakan wa, "Ngga nggətawa."²⁶Artə khur mafachi kutər pastocha'an wanman tla chatlandə Bitrus tləmatyan kəḍyū ndakan wa, "Nawİ wech khur khənggadi tə ndəwa?"²⁷Nggərkə Bitrus as ində chat kəḍyū kwarke chetkerte.²⁸Tlakandə minni dəkandə tə Yesu kəmdİ nggomna. Dinni walwurta, fən tə indəyanda yimwandə kə khur wiri nggomna ta'an wa kətləm wa manində səbandə fatyandə kad' kə yatanda sa jibi yi khooba chetkes.²⁹Chək Bilatus kes kə mbəs tanda, ndakan wa, "Mə ne kə səbtə dƏndİ chət nafdiya?"³⁰Nggəman kandə ndakandə ndakandə wa, "man'nga tən nafdiya kə səbtə nefewa, mə buwa'ən ndiwa."³¹Ndankə Bilatus tandəwa, "Təran ndi dəchətwun kə chakawun mee kəḍ' dƏndİ nda doka yowun. Ndankə yahudawacha'an wa, "Ngga'ən mandəya'ansə nat ən chakmi bəlandə nefawa."³²Mbachandə dinni kətləm kə dİİd' ndikti Yesu khaa tla mbatən kə pən wetə mərtədi natən mərta.³³Yimkə Bilatus kə khur wiri nggomna yakan Yesu ndankan wa, "Chə ne kə kutər yahudawachawa?"³⁴Nggəmkə Yesu wa, "Tleni butəyo wa nafchə mbachə kəḍu kafəncə məḍowa?"³⁵Nggəman kə Bilatus wa "Ngga nggət tlə yahudawatawa, kəḍu wa? nafchəyon tə kutər pastocha fərchə wech kəmdəENCHI. Mə chətu?"³⁶Nggəmkə Yesu, "mandəENCHI ngga yi khesida wa. Ma mandəENCHI bəntə yi khesəfa, mə kəmsichəENCHI nandə yanda kətləm manife fəran nENCHI yahudawacha. Nakan mandəENCHI ngga nACHən məḍya wa."³⁷Ndankə Bilatus wa, "Nachoya kə kutərawa?"³⁸nggəmkə Yesu wa, "Ndacho wa nggət kutərə. kətləm nda'an nggət fe nANCHI, kətləm nda'an pad' bati kə khur khesi mani mba dƏndİ ne kit. Chəkwun tlə mbu kitta'an pad' tlə kanchən tləmat bəratəENCHI."³⁹Ndankə Bilatus wa, "Mə ne kə kit?"⁴⁰mbukan dənni chekan kes kə mbəs yahudawachədi ndankan tandəwa, "Mbəsawİ nefdiya tə səbtə ən fawa.⁴¹Nakan ndəna

chətyowunsi tlə kalo wunchə nef khaa arta ə khoba chetkes. Yakhwunsi, kə kalowunchi kutər yahudawach khawa?"

⁴⁰Nggərkandə tla'andə bəratə ndakandəwa, "Barnabas tə'ini fasabe nakan.

19

¹Tərkə Bilatus Yesu thəfankan. ²Tak həs kə sotachədi əbokər takha. Pankandə Yesu kə ində məkan kandə kapa kutrakta.

³Bakandə mbəs anchi ndankandə wa, "Kutər Yahudawacha!" kuk'kandə anchi. ⁴Nggərkə Bilatus chet kes pad ndankan tandəwa, "Nama, ni bat ta'anchə kes kəmdəwun manawun sən'ndəwa mbəsawi tə səbtə ənawa." ⁵Bak Yesu kes tə ləbokər takhdi in tə kapa kutraktədi fiyan. Ndandak Bilatus wa, "Nama, nafdaya. ⁶Nak kutər Pastochəf tə fə tarcha'an Yesu, tla'ankandə bərata ndakandə wa, "Kukaman, kukaman." ndak Bilatuswa, "Təram ndə nggun ndəchətwun kə kukawun, kətləm mbəsawi tə səbtə ənawa." ⁷Nggəmanə Yahudawach wa, "Doka ya'ansi, dokata'an nggəmanchə kə mərə kətləm ndachanwa Wai Fartə nakan." ⁸Sək'kə Bilatus ndiktə ini lekəkan kad'kaan. ⁹Nggərkan yimndə kə khur wiri, ndankan Yesu wa, "Bacho ayi?" Yesu fərawa nggəmanwa. ¹⁰Ndankə Bilatus wa, "No ndik tə nanchəuwa? Sənwen wa alkətəncəs kə kaliwech khaawa ndu kə kukuchəfe wa?" ¹¹Nggəmanə Yesu wa, "Alkətyo sə kə ndar nawa, se ma furunchəfe ə fərtə. Kətləm nda'an tla fərchə nenchə kəmdəyo mətlan na bufi fatyan kaan. ¹²Kətləm nggəminin. yakhkə Bilatus kə kalndə khaa, chək kəndu tla'ankə Yahudawach bəratə ndakandəwa, "Ma kelin nafdi khaya, ngga chə tlawur kaisar wa. Nat tla chanchə indəyan kə kutərə yakhwa kaisar wa. ¹³Sək'kə Bilatus ndikchəini bakan tə Yesu kes, chok'kan khaa kə mət choktəyan tla tlə yafewa, "Dakwan kutrakta" tə Yahudawat wa, "Gabbata." ¹⁴Fartəini fartə takhəstəf kə khomba chet kes, ə khurfarta ndankə Bilatus Yahudawach wa, "Kutər yonya." ¹⁵Tla'ankandə bərata, "Pədam ta'anchi, pədam ta'anchi, kukaman!" Ndandak Bilatus wa, "Kə kukani kutər yonwa?" Kutər Pastochə nggəman wa, "Kutər ya'an suwa se kaisar."

¹⁶Fərkə Bilatus Yesu kətləm kə kukawanda. ¹⁷Pədakandə tə Yesu, pad'bakan kes, mətlan səf paləngnan tə indəyan kəmdə tlə yafewa, "Mət təb incha," tla tlə yafe tə mi Yahudawat wa "Golgota." ¹⁸Kukwankandə Yesu min'ni tə nafchə chep, artə tə mət tla, artə pad' tə mət tla, Yesu khurndəfi. ¹⁹Yarak Bilatus ndiktə kə dər paləngnan wa, "YESU THLƏ NAZARAT'TA, KUTIRI YAHUDAWACHA." ²⁰Yahudawach kaan chan'nggandə ndiktəini kətləm mədi kukwandəfe Yesu nduk tə wiri. Yareini yaranchəfe tə mi Yahudawat, tə Romawata, tə Heleniyawata. ²¹Nkankə kutər Pastochə Bilatus wa, "Mə yaren wa kutər Yahudawacha wa, yarowa, ndachanwa, nggət kutər Yahudawacha. ²²Nggəmkə Bilatus wa, "Dəndi yarati, dā'an yarati." ²³Kukwankə sotachədi Yesu, tlətləkhən kandə kapatya khaa foda khuran, chəkwun soja tə ya'an, tə pad' dənə fatəyan. Dənə fata'anyan yəəmdəns fəyanwa, takhəs chəfe kədu tla'tə daran ta kə khakhaa. ²⁴Ndankandə ra'anwa, "Mə tləkhəman dənə chəptə'an khawa, bəma kə chəməni kuriya kə sənəmən tla ne səmānda. "Chəchəndə kədu kətləm kə dīd' mbəta'an khawa, "Chakandə kapa chyan khaa pətlərnanda, chəkandə kuriya kə dər dənə fatənchi. "Din'ni chət sotachə'an. ²⁵Man Yesu tə wanman manan, tə Maryamu nu kilofas tə Maryamu Magadaliya tandə kit kit tləma paləngdi Yesu. ²⁶Nak Yesu manan tə kəmsidi yakhtən kit kit tləma ra'an, ndankan mananwa, "Nunefe no wayo!" ²⁷Nkankan kəduyū kəmsiyan tərkan ndə kad' keuriyan. ²⁸Kərsə min'ni təbak chək mi, kətləm kə dīd' dəndi kha mbatəfe, ndak Yesu wa, "Kuchəməndə fənchi!" ²⁹Nduk tləman'nanda kurub təs tə mbangmbangn 'yem khuran, kənkandə soso kə fang da, chopkandə kə khur 'yamdi tla'ankandə kafərtə kə meeyan. ³⁰Təkanə Yesu mbangmbangn 'yem ini ndakanwa, "Təbi." Ngudan kan indəkhaa, kalkan semetyan khaa. ³¹Kətləm fartə takhəstəfa, pad' kətləm məmatachə'an kə nandə dər paləngndə far sati wa, (Kətləm sati kapa Farta). ndankə Yahudawach Bilatus kə chəchenfe sarchəyanda bətanche kakhəa. ³²Bak sotach chichəndə sarchə tla tərkanan tə chepetə'an fe kukwandəfe tə Yesu. ³³Bakandə kə dər Yesu, mbəsanchandə miri, kətləm dā'an chichewandə sarchiyanwa. ³⁴Chək kədu artə khur sotachə'an chukhankan kileriyan tə suktə, bək fer kes tə 'yeme. ³⁵Tla nach dīn'ni mətlan mbacha, mbatiyan pad' kit. Sənwa dəndi mbatən kit'ta'an, kətləm nggun pad' kə ferwun kit. ³⁶Səbchə dīchəini kətləm kə dīd' ndəchədi khaa mbatəfe, "Nesə chək artə khur alchəyan nafe chəndəwa." ³⁷Nakan mba tla pad' wa, "Nandə ndəpandə tla tləkhərtənda." ³⁸Kərsə ndəchi'ini Yusufu tlə Arimatiyata nakan kə kəmsəi Yesu chəkhankan Bilatus kə tər mərtə Yesu (ə mət wubta kətləm lekəndə Yahudawacha). ³⁹Nicodimus tla chokh tərkanan bəch kəmdə Yesu witəyū, bakan tə wumən kwastə fidə mur tə alul tla sətə ləklək kətyaun dənə kadat kumchət makh kan kum nggərsə makhkan. ⁴⁰Tərkandə mərtə Yesu fadənkandə tə kapa tləkhəta, kətləm kə dəndi tləkhənda kəd' dəndi tla chət Yahudawacha. ⁴¹Min'ni kukwandəfe yu khənggəsi, khur khənggata'an pad' yuwa kwisi tla tamwaktəfe tləkh nefsə. ⁴²Nakan kə fartə takhəstəf i Yahudawacha, kwiyan pad' nduk, khunan kandə Yesu khaa khuran.

20

¹Pung walwurta tərkan mədi lumu, taa pe simsim Maryamu Magadaliya bakan kə mi kuyan, mbəsanchan tləwəta'an tərənfe kad' ə mi kuyan. ²Rakakan kə mbəs Saminu Bitrus tə kəmsidi yakhtə Yesu yu ndanda kanwa, "Təra ndə chənəmən kes khur kuyan, pad' sənwa'an mədi khunandəndə khawa." ³Bitrus tə kəmsidi cheka ndə kes ndəkandə kə mi kuyan. ⁴Ndədachandə wa'a, chək kədu kəmsitlayu bərankan Bitrus khaa lakan satə kə mi kuyan. ⁵Birkan khaa nggədinkan kə khuran nakan kapa tləkhədi chukop min'ni dūwa kə khuran wa. ⁶Sakə Saminu Bitrus kərsa'an yimkan kə khur kuyan, mbəsən chan kapa tləkhədi chukop, ⁷Tə kapadi fadəndəfe indəyansuyu. Kappadi fada ndə fe indəyansuyu ngga nachan tləma kapa tləkhəta'an wa, dekrenfe ta ə mət samən. ⁸Kəmsitla lach kə mi kuyan yu, yimkansə pad' nakan, fərkan kit. ⁹Pakə fartəini, sənwandə ndiktədi wa, nan tlatə khur məmatach yuwa. ¹⁰Kəmsichə'an nggəran kandə in kad' keuri. ¹¹Maryamu mətlan tət kit ə mi kuyan khesi. Nakan tətə nggədīn kan kə khur kuyan. ¹²Nakan fə tlənchi fartə chep ndəndəs tə khədidi kapachfa, artə tə indəyan, artə pad' təmdī na sarchəyan mədi khunandə ndə Yesu khaa. ¹³Ndankandə wa, "Nunefe, kətləm mə nātu tətə? Ndankan tandə wa, "Kətləm tərəndə Fartənchi, pad' sənwi mədi ndəftəndə anchəwa." ¹⁴Mbakan dīn'ni,

təbərkan khaa, mbəsan chan Yesu kit min'ni. Sənwa wa Yesu ni wa. ¹⁵Ndankə Yesu wa, "Nunefe, kətləm'ma natu təta? Pad wun no kata?" Kadacha wa mətlan tlə diwe khəggəd khar, ndan kanwa, "Maldəm ma chə tərancha, mbaitən mədi ndəftu ndi, nggət pad kə təri ndi." ¹⁶Ndankə Yesu wa, "Maryamu." Təbər kankhaa, ndankan tə mi Armaniy awat wa, "Rabboni" (tla na saktə'an wa, "Maldəm"). ¹⁷Ndankə Yesu wa, "Tikichən kherfawa, kətləm pakə nakanya tərwi kafərtə kəmdī Papa kwadənwa. Du kəmsichənchi kə ndendechənwa, chi kəmdī Papa, pad chənwan, Farənchi, pad Fartəyowun." ¹⁸Ndək Maryamu Magdaliya mba'andə kəmsichədi wa, "Ninchə Farta," Ndakanwa mətlan mba'anchə ndəchəini. ¹⁹Chək far wita fartəini, tərkan mədi lemu, mi kətənchədi na kəmsichədi khuranyu nggəlanfe kətləm lekendə Yahudawacha, bak Yesu kə tlartəkhaa khurdəfi tənanda, ndankan tandə wa, "Kəbi kadi kəmdowun." ²⁰Ndakan dən'ni penanda kan kharchəyan tə kileriyən. Kəmsicha'an sək kandə mbəndəfa nakandə Yesu. ²¹Ndandak Yesu pad wa, "Kəbi kadi kəmdowun. Kəd dəndi tləndə Papa nənchi, kədu nati tən wunchi." ²²Ndak Yesu kəduyu, səpendakan yiptə kafa, ndandakan wa, "Tlam Semet tla Ne Chidchid." ²³Chək wun kalanduwun buɓifatyan khaa, kalandach fe khaa, chəkwun kəstəwun buɓi fatyan khar, kəs fe tandə khar. ²⁴Toma, artə, kəs fe kum nggərsə chep yu tla tlə yafewa Wan Modacha, mətlan sə tləmat nandə far tədi ba Yesu mbəstanda wa. ²⁵Kwaan kəmsicha'an ndankandə wa, "Ni ən Yesu." Ndankan tandə wa. "Ma ngga tə ni khar chəyan tə kwar kusachədi, kə ndəfi kher kə kwar kusacha'an, kə ndəfi kher pad kə kileriyən wa, ni fər kit wa." ²⁶Kərsə məndə fodfoda, kəmsichiyən pakə nakanya khur kən nda, Toma pad mətlan tləmat nanda. Pachə mi kətənən tləp, bak Yesu tlartə khur ndəfi tə nanda, ndakan wa, "Kəbi kadi kəmdowun." ²⁷Ndankan Toma wa, "Panan wan kheryokhaa kə nen kharchənchi. Panan kheryokhaa pad kə ndəfin kə kilerinchi. Kə nen kə tlə kumi fər kit wa, se kə tlə fər kit." ²⁸Nggəmkə Toma ndankan wa, "Farta, Fartənchi." ²⁹Ndankə Yesu wa, "Kətləm nin nənchi, firin kit. Fə mbəs ən khar fe nawakcha, fərndə kit." ³⁰Nakan, chə Yesu saktə əna saka inchə samən samən kaan pangn kəmsichiyən fe yarawaktəfe khur ndəlewer tədyə. ³¹Yaranchəfe feya kətləm kə fərwun kit wa Yesu mətlan ne kə Almasihu Wai Farta, təmdī fər kit pad kə mbəswun sisingndə khur tləman.

21

¹Kərsə dəchi'ini nggərkə Yesu pənan fat kəmsichiyən ə mi khawurtə Tibariya. Pənchan ində'yan kədaya. ²Saminu Bitrus tləmarə'an tə Toma tla tlə 'yafewa wan modata, tə Nathanailu tla bach ə kana khakhi Galili, tə wanchi Zabadi tə fowun kəmsichi Yesu chep. ³Ndankə Saminu Bitrus tandə wa, "chi təmndə." Ndankandə wa, "Ngga'an pad cha'an tə wechi." Pədəkandə yimndə kə kombawal, witi'ini ngətl wandə ənawa. ⁴Nak mət wende, bak Yesu kit kə mi 'yaman, kəmsicha'an sənwandəwa Yesu wa. ⁵Ndan ndak Yesu wa, "Tlawurchina, Yirfəyowunsəwa?" Nggəmkandəwa, "auwa," ⁶Ndan ndakanwa, "Məkam mapat 'yowun tə kharsəm i kombawal ta'an nowun mbəsta. Məkkandə mapat'yanda, wullandak kakhandə kes kətləm tertə yirəfdi ngətl tənda." ⁷Yohanna kəmsidi yakhtə Yesu yu ndankan Bitrus wa, "Yesu nəya." Sək'kə Saminu Bitrus wa Yesu ni, kənankan khur tə kapat'yan (kətləm nachan cha'khaa); khəmkan kə khur khawurta'an. ⁸Taktə kəmsicha'an bakandə khur kombawal (Kətləm langn wandə kəmi khawurta'anwa. kəd seng sartə kumchit kum fəndərman nakandə kakhandə mapadi kes ndi'ichə tə yirəfdi. ⁹Mbəkhakandə kə dar khakha'a nakandə chalwata tə yirfe dərən tə kwasata. ¹⁰Ndankə Yesu tandə wa, "Bamatən fowun khur yirəfdi ngətləwun nakanya." ¹¹Tərkə saminu Bitrus si, kakhankan mapata'an kes khur 'yaman kə dar talaya tippe tə paktə yirəfcha tla sa'chə kumchət kum tə kumchət dərman nggərsə makhkan (153). Yirfə ka'an chək kədu tlakh wu mapata'an kadwa. ¹²Ndankə Yesu tandə wa, "Bam səmam əna." Nowunsə khur kəmsicha'an mbəkhənchə chəkhandə wa, "Wun nako ya?" səndə wa Yesu ni. ¹³Bak Yesu tər kwasata'an fərandakan, tə yirfan kudū pad. ¹⁴Makhkananniya pənandə Yesu fat kəmsichiyən kərsə tlatə khur məmatacha. ¹⁵Səmkandə əna, ndankə Yesu Saminu Bitrus wa, "Saminu wa'i Yohanna, Yekhən nanchə mani feyawa?" Ndankə Bitrus wa, "Aa Farta, sininwa yakhənchə wechi," Ndankə Yesu wa, "paro chokhrechənchi. ¹⁶Ndankan chepeta'an Saminu wa'i Yohanna yekhən nanchəwa? Ndankanwa Aa sininwa yakhənchəwechi. chu kə tlə para chokhrechinchi. ¹⁷Ndankan makhkananwa Saminu wa'i Yohanna, yekhən nanchəwa? səbkə khuri Bitrus kadi kətləm ndan Yesu makhkanan wa, "yekhənnanchəwa?" Ndankan wa, "Farta sinin chəkamə nat, sinin wa yakhənchəwechi." Ndankə Yesu wa, "Paro chokhrechinchi." ¹⁸Kit'ta'an, kit'ta'an, ni mba'owunda, "fartədi natwun kə wancha, tlə məkchowun kapat dīchwun, kə pədowun kəmdī yakhtəwun, ma serwun kadi, nowun panandə kharchəyowunkhaa, nef samən kə məkowun kapata, kə də tə wunchə kəmdī yakhwaktəwun dəta. ¹⁹Mba'chə Yesu kuduyu kətləm wa kə pən we'tə mərtədi na Bitrus chəta kətləm mandi Farta. Kərsə ndat'yan kuduyu, Ndankan Bitrus wa, "Paro nanchi." ²⁰Təbərəkə Bitrus khaa mbəsanchan kəmsidi yakhtə Yesu yu para tanda, tla təngsanchə Yesu kaf fartədi nat ndə sa jibi ndach wa, "Farta wunne khiyutə kadi?" ²¹Nak Bitrus anchi ndankan Yesu wa, "Farta, mənə səbta tə nafdiya?" ²²Ndankə Yesu wa, "Ma yakhənchisi kən tə sisngndəfa kə fartədi nati nggərtə puwawa. Paro nanchi." ²³Ndikiti'ini welkhaa kəmdī wanmancha ndatwa kəmsi ini nan mərwa. Chək kudū ndawu Yesu Bitrus wa kəmsi ini nan mərəwawa, ndachanwa, "Ma yakhənchəsi kən tə sisngndə fa fartədi nati nggərtə puwawa." ²⁴Kəmsi iniya mba'chə dīchi'iniya, tla pad yarach dīchi'iniya, pad sənmanwa dəchidī mba'tən kit. ²⁵Dəchəs pad ka'an chət Yesu. Ma yaranchə fe nat, chichan fə khesi nan tər dəlwer chədi mə yarandə fe wa.